

BIBLIOTEKA KRAKÓW

I 2026 | NR 1 (98)
ISSN 2544-445X

INFORMATOR CZYTELNICZO-KULTURALNY

**Desant
w Bibliotece Kraków**

s. 5

**70 lat Klubu Dziennikarzy
„Pod Gruszką”**

s. 6

**70 lat biblioteki
na Osiedlu Stalowym**

s. 7

Na okładce: Rekonstruktorzy historyczni epoki wikingów, Drużyna Wczesnośredniowieczna Wytędze. Fot. z archiwum BK

Redaktor naczelna: Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Z-ca redaktor naczelnej: Paulina Knapik-Lizak

Redakcja: Agnieszka Bisikiewicz, Jan Brodowski, Paweł Czachor, Artur Czesak, Joanna Gruszka, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Anna Jędrzejowska, Małgorzata Koźma, Radosław Kurzeja, Greta Lemanaitė, Patryk Masny, Janusz M. Paluch, Anna Piechota, Tomasz Radochoński, Agnieszka Sabak, Ewa Strach, Anna Szczerbowska-Kolarczyk, Piotr Wasilewski, Maria Zaborowska, Barbara Zajączkowska

Fotografia we wstępie: Radosław Kurzeja
Opracowanie redakcyjne, korekta: Agnieszka Sabak, Anna Piechota

Wydawca:

Pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
31-154 Kraków

Kontakt:

Sekretariat: tel. 12 61 89 100
(czynny w godz. 8:00–15:30)
E-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Projekt graficzny: Anna Sowińska
Skład i przygotowanie do druku: Pracownia Słowa
Nakład 2200 egz.

ODWIEDŹ NAS NA:

biblioteka.krakow.pl
krakowczyta.pl

facebook.com/BibliotekaKrakow
instagram.com/biblioteka.krakow

#informatorycznykulturalny
#bibliotekakrakow #biblioteka
#czytambolubie #literatura
#krakowczyta

Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Redaktor naczelna

Livet er hva du gjør det til

Tym norweskim przysłowiem zaczynamy styczniowy numer Informatora, a zarazem cały rok. Życie jest tym, co z niego zrobisz. I tego się trzymajmy. Kto jak kto, ale Skandynawowie znają się na szczęściu, mentalnym dobrostanie i umieją zadbać o swój komfort. O tym pisze Joanna Gruszka, prezentując skandynawskie pomysły na życie. Pozostali recenzenci wzięli pod lupę literaturę skandynawską – na pewno znajdziecie wśród ich propozycji coś dla siebie.

Ponadto w niniejszym numerze tajemniczy Piotruś Pan opowiada w wywiadzie o złotych latach Hotelu Cracovia, kiedy przy tamtejszym barze zasiadali promineneci i osoby z krakowskiego półświatka. Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką” świętuje swoje 70. urodziny. A my przypominamy sobie, co dobrego się nam wydarzyło: spotkania z gwiazdami literackiego firmamentu w ramach Desantu w Bibliotece Kraków; uroczystość 70-lecia istnienia Biblioteki na Osiedlu Stalowym; kolejna – już 12. – edycja Festiwalu Literatury dla Dzieci oraz 13. edycja konkursu „Patroni i patronki krakowskich ulic”.

W styczniu koniecznie bądźcie z nami. Zapraszamy na ciekawe wystawy, spotkania i warsztaty do bibliotecznych filii. Zaczynamy!

Piotruś Pan, który czeka na księżycowy kamyk

Rozmowa z **Januszem Płońskim**, autorem książki *Kamień z Księżyca*

Janusz Płoński to mieszkaniec Warszawy, który ma duży sentyment do Krakowa i pięknie go przedstawia w swojej prozie. Jego najnowszą książką jest *Kamień z Księżyca*. Wydało ją w 2025 r. Wydawnictwo Harde. Autor pisze sam o sobie, że jest jak Piotruś Pan, który postanowił nigdy nie dorosnąć, i tego się twardo trzyma. Nie skończył polonistyki ni politechniki, ale za to był przez wiele lat dziennikarzem, choć pracował także jako: taksówkarz, barman, elektryk oraz filmowiec. Napisał kilka książek, ale jego najbardziej znanym dziełem jest scenariusz do serialu *Alternatywy 4*.

M.D.: Januszu, czytając Twoją książkę *Kamień z Księżyca*, momentami miałem wrażenie, że czytam scenariusz filmu *Alternatywy 4*. Czy to zamierzony efekt?

J.P.: Nie było takiego zamiaru, ale dobrym tropem jest to, że książka ma cechy scenariusza, bo pisząc scenariusz filmowy, trzeba myśleć obrazami. I to widać w tej książce. Może zresztą przeczyta ją jakiś reżyser i zrobi z tego film.

Niewykluczone, bo napisałeś przecież – wspólnie ze Stanisławem Bareją i Maciejem Rybińskim – scenariusz do serialu *Alternatywy 4*. Jak stałeś się pisarzem i scenarzystą filmowym?

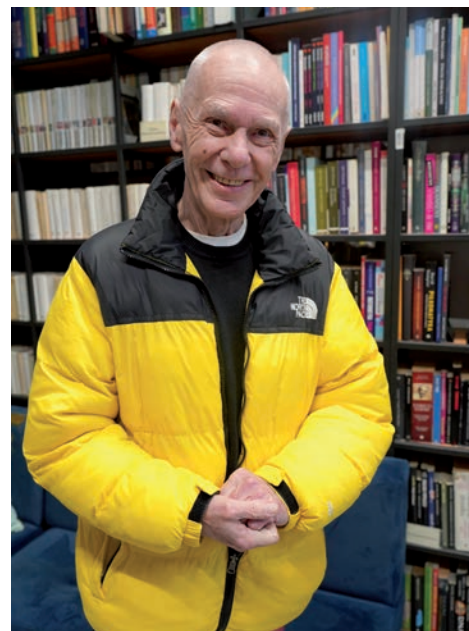
Zaczęło się od tego, że Maciej Rybiński [m.in. wieloletni felietonista „Dziennika Polskiego” – dop. M.D.] i ja poznaliśmy się w tygodniku „Sportowiec”, gdzie redagowaliśmy ostatnią stronę, pisząc tam różne żarciki. Potem kontynuowaliśmy tę współpracę w „Tygodniku Studenckim itd”. Na jego ostatniej stronie w kolumnie „itp” pisaliśmy różne felietoniki, pojawiały się tam też rysunki Andrzeja Mleczki, który zaczął u nas publikować. Żartowaliśmy tam sobie do woli z ówczesnych realiów, np. pisząc, że „Naszą dewizą jest złotówka”. Razem z Maćkiem spędzaliśmy ze sobą dużo czasu, przeżywaliśmy kłopoty z cenzurą, zaprzyjaźniliśmy się, potem również zaprzyjaźniły się nasze rodziny, zwieraliśmy się ze swoich marzeń. Były one podobne: chcieliśmy być doceniani, odnosić sukcesy, mieć pieniądze i powodzenie u kobiet. Postanowiliśmy to osiągnąć za pomocą uczciwej pracy. Któregoś dnia postanowiliśmy napisać kryminał.

Co było tematem?

W „Sportowcu” oprócz humoresek pisałem też o rajdach samochodowych, a jednym z ważnych miejsc na rajdowej mapie Polski był Kraków. Tu mieszkał Sobiesław Zasada, tu odbywały się rajdy, na które posyłała mnie redakcja. Posiadałem więc wiedzę sportową, a Maciek dołożył swój talent pisarski i felietonistyczny. Napisaaliśmy bardzo szybko, bo w cztery dni i cztery noce, książkę pt. *Góralskie tango*. Wyszła ona w nakładzie 300 tys. egzemplarzy i szybko się rozeszła. Potem napisaliśmy kolejną książkę pt. *Balladyna Superstar*. Git czytanka z momentami, opartą na słynnej inscenizacji *Balladyny* z motocyklami, a jeszcze później kolejną pt. *Wielka islandzka*, o tym, jak uprawiano propagandę w czasach PRL.

Czy to wtedy dołączyliście do Stanisława Barei?

Było odwrotnie – to on dołączył do nas! Wspólnie z Maćkiem napisaliśmy na dwóch kartkach koncept serialu. Wsadziliśmy go do koperty, nakleiliśmy znaczek i posłaliśmy pocztą na adres Telewizji Polskiej przy ul. Jana Pawła Woronicza. Oczywiście nie dostaliśmy żadnej odpowiedzi. Ale po roku czy dwóch zmienił się kierownik komórki odpowiedzialnej za seriale. I nagle dzwoni

do nas pani sekretarka i pyta, czy ten pomysł jest aktualny. Odparliśmy, że tak, i zaczęliśmy z telewizją negocjować umowę na scenariusz. Ale ponieważ nie umieliśmy pisać scenariuszy telewizyjnych, to telewizja zaproponowała, że dadzą nam reżysera do pomocy. Niestety, był to człowiek absolutnie pozbawiony poczucia humoru. Bezczenie zażądaliśmy innej osoby.

I wówczas pojawił się Bareja!

Tak. Spotkaliśmy się i już po niecałej minucie wiedzieliśmy, że to będzie dobra współpraca. Umowa była na 6 odcinków, ale znając realia, wiedzieliśmy, że cenzorzy też muszą coś wykreślić, aby się wykazać. Dlatego do tego scenariusza napakowaliśmy nadprogramowo tyle rzeczy nieprawomyślnych, ile wlażło, licząc się z tym, że oni część wyrzucą, ale duża część zostanie. Zdumiało nas to, co stało się potem – tego scenariusza chyba nikt nie czytał! Po prostu poszedł bez zmian do produkcji, a Bareja też nie stosował żadnej autocenzury. Po nakręceniu wyszło z tego dziewięć odcinków.

Miejsce, gdzie dzieje się akcja *Kamienia z Księżyca*, to Kraków lat 80. XX w. W tym samym czasie co perypetie mieszkańców bloku na Ursynowie w Warszawie. Skąd akurat wybór Krakowa?

Bardzo często tu bywałem. Przyjeżdżałem na festiwale piosenki, na koncerty Ewy ▶

► Demarczyk, na rajdy samochodowe relacjonowane w „Sportowcu”, miałem tu znajomych. W hotelu „Cracovia” przy okazji rajdów samochodowych, które obsługiwałem redakcyjnie, był bar nocny, gdzie chodziłem wraz z innymi dziennikarzami.

Czy w książce tak jak w filmie *Alternatywy 4* są ukryte jakieś znane postaci z Krakowa?

Jedna. Artysta malarz Masełko, który ma swoją galerię przy ul. św. Jana 14, to oczywiście Andrzej Mleczek, z którym od lat serdecznie się kolegujemy.

W jaki sposób poznałeś literacką Justynkę? Pisziesz, że wzorowałaś się na prawdziwej postaci.

Gdy pracowałem jako reżyser filmów robionych dla niemieckiej telewizji ZDF, która śmiało mogła konkurować z BBC, przyjechałem z moim niemieckim operatorem do Krakowa i mieszkaliśmy w Hotelu „Forum”. Dotarliśmy już w nocy i poszliśmy do nocnego baru, gdzie poznałem Halinkę, która była tam prostytutką. Ale, biorąc pod uwagę jej kulturę osobistą, elegancję i osobowość, to raczej damą do towarzystwa. Nie

skorzystaliśmy z jej usług, ale wyjeżdżając, dałem jej moją wizytówkę.

I zobaczyliście się jeszcze?

Kilka miesięcy później przyjechała do Niemiec Zachodnich, gdzie mieszkalem w niewielkim miasteczku koło Frankfurtu, i zadzwoniła do mnie. Przyjechała, pomogłem jej się spotkać z jej znajomym niemieckim bankierem. I goszcząc u mnie, opowiedziała mi historię kamienia z Księżyca, który podarował jej jakiś klient ze Stanów. Pytałem ją nawet: „Halinko, masz ten kamień?”. „Tak” – mówi – „leży na regale w Krakowie”. Nie widziałem go, ale przyjąłem to za prawdę i na tej bazie budowałem tę książkową historię.

Wiesz, ile jest takich kamieni księżycowych w Polsce? Ile?

Według wszechwiedzącego Internetu są dwa. Jeden oficjalnie otrzymany od władz USA trafił do Obserwatorium w Olsztynie, a drugi jest w Krakowie. Ten drugi dostała parafia w Bieńczycach od papieża Pawła VI,

który też otrzymał go od Amerykanów. Kamień jest częścią tabernakulum w kościele Arka Pana. Może ten będzie trzecim?

Być może, gdy ta książka zyska sławę, a Halinka się odezwie. Liczę na to, że zobaczy moje nazwisko i tytuł, a wtedy skontaktuje się z wydawcą i poprosi o kontakt ze mną.

I może kamień z Księżyca się odnajdzie. Czy to prawda, że pracujesz nad kolejną książką?

Tak, o napadzie stulecia na bank w Warszawie z 22 grudnia 1964 r. Przyjąłem w tej książce taką tezę, że jestem stary i pewnie niedługo umrę, a noszę całe życie w sobie wielką tajemnicę i tę tajemnicę teraz ujawnię, bo już nie grozi mi kara... Ale liczę, że odezwie się Halinka i przyniesie ten kamień z Księżyca. To by dopiero był ciąg dalszy historii!

To czekamy na telefon od Ciebie, że już wiesz, gdzie jest ten kamień! Bardzo Ci dziękuję za rozmowę!

| Rozmawiał: Mateusz Drożdż

Hotel Cracovia był jednym z największych i najnowocześniejszych hoteli w Krakowie. Przez wiele lat był symbolem luksusu, bawili się w nim nie tylko goście hotelowi z kraju i zagranicy, ale też krakowskie elity kulturalne, medialne, sportowe i polityczne, włącznie z dygnitarzami partyjnymi. Był więc nie tyle miejscem noclegowym, co ważnym krakowskim centrum rozrywki. Tę oferowały restauracja, kawiarnia, która wieczorami zamieniała się w salę taneczną i bar Aperitif. W szatni można było kupić papierosy Marlboro spod lady, a w działającym w hotelu sklepie sieci Pewex – towary niedostępne na sklepowych półkach, jak piwo w puszkach, kawę Jacobs, polskie wódki bez kartek – Żytnią, Wyborową, Baltic czy słodycze. W Pewexie płacono się dolarami, więc posiadacze innych walut mogli je wymienić po niekorzystnym kursie w oficjalnym kantorze lub po lepszym, choć nielegalnie, u cinkciarzy kręcących się przed wejściem. W Cracovii działały też salon fryzjerski, księgarnia, Cepelia, drugi Pewex, gdzie sprzedawano ubrania, w tym jeansy, oraz cukiernia ze słynnymi kremówkami i lodami Cassate...

W nocnym klubie Aperitif – który jest ważnym miejscem książki, choć pod nazwą Czarny Kot – spotykali się zarówno goście hotelowi, krakowska bohema, postaci znane, np. Jerzy Stuhr, Jerzy Bińczycki, Bronisław Cieślak czy Zbigniew Wodecki, jak i sportowcy, dziennikarze i partyjni decydenci. Nie brakowało tam także przedstawicieli ówczesnego półświatka – handlarzy walutą, koników, luksusowych prostytutek znających języki obce, różnych niebieskich ptaków – a także esbeków, którzy dyskretnie inwigilowali gości hotelowych. Akcja książki przenosi czytelników w klimaty lat 80. XX w. Czas trudności gospodarczych, szarzyzny, chwiejącego się w posadach systemu, rosnących nadziei związanych z „Solidarnością”, ale i całkiem normalnego codziennego życia. Czytelnicy znajdą w niej plastyczny, filmowy wręcz opis ówczesnego Krakowa i jego mieszkańców, w tym osób niegdyś wszechwładnych, partyjnych notabli, którzy potrafili korzystać z uroków życia i bawić się na całego, dbając jednocześnie o dobrostan swoich rybek akwariowych... Pewnego dnia wśród gości hotelowych pojawia się ważny amerykański senator wiozący unikalny dar dla przywódcy „Solidarności”, niemiecki finansista, który jest na urlopie, ale też szuka możliwości biznesowych dla swojego banku, bokser, który nie chce już bokсовать. Spotykają się ze stałymi bywalcami hotelu, tworzących „chór grecki” oraz z luksusową prostytutką Justynką, w której ręce nieoczekiwanie trafia tytułowy kamień z Księżyca – kawałek skały przywiezionej przez amerykańską misję kosmiczną Apollo 11... Prawda i literacka fikcja, postaci prawdziwe i wymyślone miesza się w tej opowieści ze sobą, tworząc wciągającą powieść w klimacie początku lat 80.

Hotel Cracovia, Al. marsz. F. Focha 1, fot. J. Podlecki 1972, zbiory MK, za: *Encyklopedia Krakowa*, wyd. II, tom 1, red. J. Purchla, Kraków 2023

Desant w Bibliotece Kraków

desant
w BIBLIOTECE
KRAKÓW
czyli spotkania
na Dywizjonu

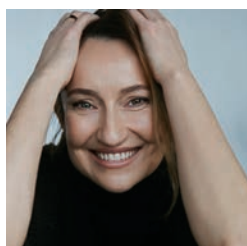
Magdalena
Grzebałkowska

Ewa Winnicka

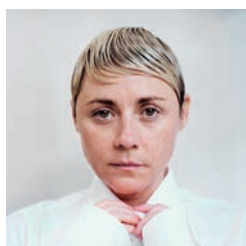
Alicja Ziło

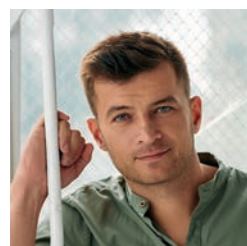
Katarzyna Groniec

Zośka Papużanka

Maria Peszek

Jakub Małecki

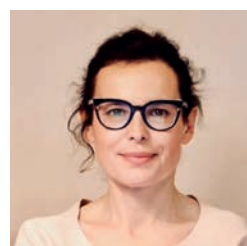
Michał Szulim

Mariusz Szczygieł

Karolina Felberg

Agata Passent

Sławek Gortych

Wiktoria Król

Sabina Jakubowska

Vincent V. Severski

Jakub Żulczyk

Joanna Bator

Wszystko, co dobre, szybko się kończy. Za nami jest już także realizowany od stycznia do grudnia 2025 roku cykl wydarzeń pn. „Desant w Bibliotece Kraków, czyli spotkania na Dywizjonu” finansowany ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2024. W Filii nr 47, z myślą o której ten projekt powstał, gościliśmy znane autorki i znanych autorów. Czytelnicy mogli spotkać się z: Magdaleną Grzebałkowską, Ewą Winnicką, Alicją Ziło, Katarzyną Groniec, Zośką Papużanką, Marią Peszek,

Jakubem Małeckim, Michałem Szulimem, Mariuszem Szczygłem, Karoliną Felberg i Agatą Passent, Sławkiem Gortychem, Wiktoria Król, Sabina Jakubowska, Vincentem V. Severskim, Jakubem Żulczykiem oraz Joanną Bator. W ramach cyklu odbyły się także cztery warsztaty rękodzielnicze prowadzone przez Katarzynę Gąsiorczyk. Warsztaty ilustratorskie dla dzieci przeprowadzili: laureat Nagrody Żółtej Ciżemki Maciej Szymanowicz, a także nominowana do tej nagrody ilustratorka Małgorzata Dmitruk.

Najmłodszych zaprosiliśmy również na dwa warsztaty literackie przygotowane przez Iwonę Gierlach, a także na spektakle w wykonaniu aktora Teatru Otwartego oraz aktorów Teatru z Uśmiechem. W tych wyjątkowych wydarzeniach wzięło udział ponad 1000 osób. Dziękujemy mieszkańcom Krakowa za tak liczne zainteresowanie wydarzeniami oraz za oddanie głosów na ten projekt Budżetu Obywatelskiego.

| Anna Jędrzejowska

70 lat Klubu Dziennikarzy „Pod Gruszką”

Przynależny od 2017 roku do Biblioteki Kraków Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką” w listopadzie 2025 roku obchodził jubileusz

70-lecia. „Gruszka” – jak potocznie określa się ten klub – to miejsce wyjątkowe w Krakowie, w swoim czasie kultowe, z bogatą historią, owiane legendą. Ważne w życiu kilku pokoleń nie tylko ludzi mediów, w którym spotykali się dziennikarze, aktorzy, muzycy, plastycy. Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką” jest jedynym w Polsce nadal działającym klubem dziennikarskim. Tu swoją siedzibę mają dwa stowarzyszenia dziennikarskie: Stowarzyszenie Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej i Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich. Od 2017 roku Klubem zarządza Biblioteka Kraków, odbywają się w nim liczne wieczory autorskie, dyskusje i inne wydarzenia okołoliterackie.

1 grudnia podczas jubileuszowego spotkania z udziałem m.in. wojewody małopolskiego oraz zastępcy prezydenta Krakowa opowiadano historię Klubu, ilustrując ją wieloma zdjęciami. Przypomniano jego znamienitych gości i bywalców, przywoływano ważne wydarzenia klubowe. A potem był złoty tort w kształcie gruszki,

a także siedemdziesiąt gruszek od Biblioteki Kraków, która wespół z Małopolskim Oddziałem Stowarzyszenia Dziennikarzy RP była organizatorem jubileuszu.

| Piotr Wasilewski

Trwa nabór zgłoszeń do jubileuszowej – X edycji Nagrody Żółtej Ciżemki

Do 31 stycznia 2026 r. można przysyłać propozycje najlepszych książek dla dzieci i młodzieży wydanych po raz pierwszy w 2025 roku. Do Nagrody Żółtej Ciżemki należy zgłaszać książki polskich twórców wydane w wersji papierowej oraz w języku polskim. Propozycje może składać każdy – osoby indywidualne oraz wydawnictwa.

- **Jedna osoba** może rekomendować **trzy książki**.
- **Wydawca** może zgłosić do **dziesięciu tytułów**.

Zgłoszenia należy przysyłać przez formularz dostępny na stronie www.biblioteka.krakow.pl lub na adres: zoltacizemka@biblioteka.krakow.pl, podając: tytuł książki, imię i nazwisko autora, imię i nazwisko ilustratora, nazwę wydawnictwa, rok i miejsce wydania.

Kontakt i szczegółowe informacje: zoltacizemka@biblioteka.krakow.pl, tel. 12 61 89 124, 12 61 89 126.

| Małgorzata Koźma

nagroda
żółtej
ciżemki

70 lat biblioteki na Osiedlu Stalowym (Filii nr 53)

27 listopada 2025 roku w Filii nr 53 odbyło się spotkanie jubileuszowe z okazji 70-lecia biblioteki na Osiedlu Stalowym. W uroczystości udział wzięli m.in.: Bogumiła Drabik – Radna Miasta Krakowa, Mariusz Woda – Przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy XVIII Nowa Huta, Jarosław Kłaś – dyrektor Ośrodka Kultury im. Cypriana Kamila Norwida, Maciej Mieźian – przedstawiciel Muzeum Nowej Huty, dyrekcja i pracownicy Biblioteki Kraków.

Biblioteka powstała w listopadzie 1955 r. na Osiedlu A-11, przemianowanym kilka lat później na Osiedle Stalowe. Na początku działalności z oferty biblioteki najczęściej korzystali mężczyźni, przeważnie robotnicy – budowniczowie Nowej Huty,

zapracowane kobiety i małe dzieci. Struktura czytelników była więc odzwierciedleniem struktury społecznej budującej się Nowej Huty. W pierwszym roku działalności biblioteka pozyskała do swoich zbiorów 10 tysięcy tomów, a ćwierć wieku później dysponowała już 140 tysiącami książek.

Dziennie nowohuckie filie odwiedzało kilkaset osób. „Ruch nieomal jak w sklepie z zabawkami przed gwiazdką. Tyle że tu prawie codziennie i przez okrągły rok” – opisuje dziennikarka „Głosu Nowej Huty” w 1958 roku. Katalogi przechodziły z rąk do rąk, dłonie wertowały spisy, zachęcone szukały autorów, by sięgnąć po upragnione pozycje. W latach 60. i 70. do najczęściej wypożyczanych autorów należeli

powieściopisarze: Henryk Sienkiewicz, Józef Ignacy Krasiński, Bolesław Prus, Eliza Orzeszkowa, Alexandre Dumas, Stendhal, Honoré de Balzac.

Kobiety, niezależnie od zawodu, zaczytywały się w Colette. Mężczyźni sięgali po kryminały, które wypierały zbiory opowiadań i małe powieści. Książka musiała być gruba, pełna dialogów i wartkiej akcji. Bibliotekarki zapraszały na wystawy o literaturze i Nowej Hucie, wieczorki literackie oraz spotkania autorskie z polskimi pisarkami i pisarzami, np. z Jerzym Brzozkiewiczem, Kornel Filipowiczem, Mirą Jaworczakową, Wandą Póttawską, Stanisławem Pagaczewskim, Kazimierzem Kordasem.

W 1970 roku biblioteka mogła pochwalić się 26 432 aktywnych czytelników i tytułem krakowskiej biblioteki z największą liczbą wypożyczeń. Bibliotekę nowohucką nagradzano w konkursach i chwalono za nowatorskie metody, niekiedy pionierskie na skalę ogólnopolską. Była jedną z pierwszych bibliotek, w której testowano samoobsługę czytelniczą, tzw. „wolny dostęp do półek”, wprowadzono specjalizację filii w zakresie wypożyczanego księgozbioru popularno-naukowego, a także osobę gońca, który dostarczał książki pomiędzy filiami.

Od 70 lat biblioteka na Osiedlu Stalowym, od 2017 roku znana jako Filia nr 53 Biblioteki Kraków, dysponuje bogatym księgozbiorem dla każdej grupy wiekowej, angażuje się w działalność kulturalną i edukacyjną. Biblioteka wrosła w nowohucką przestrzeń, stała się miejscem bliskim dla lokalnej społeczności. Wokół niej gromadzi się stałe grono czytelników, które chętnie uczestniczy w codziennym życiu bibliotecznym. Życzymy jej kolejnych (co najmniej) 70 lat działalności!

| Magdalena Laszczyńska

Fotografie archiwalne z kroniki Filii nr 53

Festiwal Literatury dla Dzieci

Kolejna – już 12. – edycja Festiwalu Literatury dla Dzieci za nami. Biblioteka Kraków była partnerem tego wyjątkowego wydarzenia organizowanego przez Fundację Burza Mózgów, a adresowanego do najmłodszych czytelników, ich rodziców, a także bibliotekarzy, nauczycieli, edukatorów. Festiwal dofinansowano ze środków Ministra

Edukacji. Projekt współfinansowany był również ze środków Miasta Krakowa.

W Filii Kosmos (nr 58) zorganizowane zostały warsztaty komiksowe prowadzone przez Tomasza Minkiewicza – twórcę kultowej serii „Wilq”. W Filii nr 20 najmłodszy spotkali się z Pawłem Beręsewiczem – laureatem IX edycji Nagrody Żółtej Cizemki, autorem książki *Dzień w cieniu czerwonych iksów*. Nasi bibliotekarze aktywnie uczestniczyli w konferencji dla dorosłych zorganizowanej pod hasłem „O gustach się dyskutuj!”; podczas której wystąpiła m.in. dr Anna Machwic – członkini kapituły Nagrody Żółtej Cizemki.

5 grudnia w Teatrze Groteska w Krakowie obejrzelśmy premierę spektaklu *Ali-cja w Krainie Czarów*

Agnieszka Staniszevska-Mól w roli Królowej Kier, a obok niej Karol Suszczyński – dyrektor Teatru Groteska i Szymon Kloska prowadzący galę

Agnieszka Misiak – laureatka Nagrody im. Ferdynanda Wspaniałego

oraz poznaliśmy laureatkę Nagrody im. Ferdynanda Wspaniałego – Agnieszkę Misiak. Jej książka *Kosma, Kopacz i leśna szkoła. Trudne początki* została uhonorowana również Nagrodą Publiczności. Przed ogłoszeniem wyników władzę na scenie objęła Królowa Kier, w tej roli wystąpiła Agnieszka Staniszevska-Mól, dyrektorka Biblioteki Kraków.

| Paulina Knapik-Lizak

Patronki i patroni krakowskich ulic

XIII edycja konkursu plastycznego „Patronki i patroni krakowskich ulic” już za nami! 30 listopada w Muzeum Krakowa odbyła się gala finałowa konkursu zorganizowanego przez Radę i Zarząd Dzielnicy III Prądnik Czerwony, Młodzieżowy Dom Kultury przy Al. 29 Listopada oraz Bibliotekę Kraków. Konkurs skierowany był do uczniów szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych do 18. roku życia, podopiecznych publicznych placówek wychowania pozaszkolnego

oraz instytucji kultury zlokalizowanych na terenie Krakowa. Zadanie polegało na przedstawieniu patronek i patronów krakowskich ulic, skwerów, placów w wybranej formie plastycznej formatu A3 lub lapbooka, czyli otwieranej tematycznej teczki. Konkurs cieszył się ogromnym zainteresowaniem, nadesłano rekordową

liczbę prac – aż 423! Komisja konkursowa, w skład której weszli przedstawiciele organizatorów i partnerów konkursu, nie miała łatwego zadania. Wybór zwycięskich prac był niezwykle trudny. Finalnie uhonorowano 48 prac, przyznając 27 nagród oraz 21 wyróżnień. Dodatkowo prezydent miasta Krakowa, przedstawiciele niektórych rad dzielnic, Szkoły CosinusYoung 15+ oraz Towarzystwo Prądnickie postanowili przyznać dodatkowe nagrody specjalne. Wszystkim laureatom serdecznie gratulujemy i zapraszamy do udziału w kolejnych edycjach konkursu!

| Anna Jędrzejowska

Mroczne zaułki Kopenhagi

Nie bez powodu skandynawska literatura sensacyjna uchodzi za najlepszą na świecie. Mroczny, a nawet surowy klimat opowieści, realistyczne i psychologicznie złożone postaci, wreszcie trafna krytyka społeczna to najważniejsze cechy *Nordic noir*, gatunku cenionego przez wielbicieli kryminałów. *Kasztanowy ludzik* Sørena Sveistrupa jest jego doskonałym przykładem.

W Kopenhadze psychopatyczny morderca poluje na kobiety, pozostawiając na miejscu zbrodni upiorny podpis: ludzika z kasztanów. Sprawa komplikuje się, gdy na jednej z figurek śledczy znajduje odcisk palca córki duńskiej minister, która rzekomo została porwana i zamordowana rok wcześniej. Mnożą się pytania o losy dziewczynki, która, być może, stała się pionkiem w makabrycznej grze mordercy. Do akcji wkracza więc para detektywów: Naia Thulin, ambitna policjantka marząca o przeniesieniu do innej sekcji, oraz Mark Hess – zesłany z Europolu, wypalony i zmagający się z własnymi demonami śledczy. Ich relacja, ewoluująca od wzajemnej niechęci do szorstkiego partnerstwa, stanowi jeden z najmocniejszych punktów powieści. Søren Sveistrup, ceniony scenarzysta, pisze stylem niemal filmowym. Krótkie rozdziały, szybkie cięcia akcji i plastyczne opisy sprawiają, że książkę czyta się błyskawicznie. Autor nie stroni od brutalności – opisy miejsc zbrodni są wprawdzie drastyczne, ale służą budowaniu gęstej, dusznej atmosfery typowej dla najlepszego skandynawskiego kryminału. Intryga jest misterna, wielowątkowa i do samego końca trzyma w niepewności, poruszając przy tym trudne tematy zaniedbań społecznych i krzywdy dzieci. *Kasztanowy ludzik* to rasy, mroczny kryminał, który przeraża, angażuje i nie pozwala o sobie zapomnieć.

| Tomasz Radochoński

SØREN SVEISTRUP
KASZTANOWY LUDZIK
tł. Justyna Haber-Biały
Wydawnictwo W.A.B. | Warszawa 2019

100 lat Norwegii

Nie jest to świeżynka ani nawet nowość (wydanie z 2016 roku). Mimo to jej zawartość nie tylko się nie zdezaktualizowała, ale wręcz nabrała wagi i wartości. Czytając ten wielki zbiór tekstów, dostrzegamy, że z perspektywy czasu publikacja jest wciąż aktualna, można ją uznać za pretekst do lepszego zrozumienia współczesnej Norwegii.

Antologia jest dziełem monumentalnym, obejmuje lata od 1900 do 2000 – okres, kiedy w dziejach Norwegii zachodziły najistotniejsze zmiany. Tylko i aż jeden wiek z historii kraju w różnych odśłonach. Zawarte w tomie wspomnienia, korespondencja prywatna, dzienniki, różne dokumenty stanowią świadectwo autentycznych wydarzeń z ostatniego stulecia. Przewijają się tu tematy powszechnie znane z historii, życia społecznego czy polityki Norwegii, ale miga też codzienność zwykłych ludzi. Ważną kwestią jest proces stawiania się narodem i krajem, jakim Norwegię i jej mieszkańców widzimy dzisiaj. Do tego prowadzi długa i wyboista droga.

Dla obawiających się wielkich objętości – nie ma konieczności czytania całej prawie siedemsetstronicowej antologii od deski do deski. Bez większego uszczerbku w zakresie wiadomości można skupić swoją uwagę na interesujących nas tematach. Wybór jest naprawdę zadowalający, poczynając od mniejszości Samów, poprzez równouprawnienie kobiet czy kwestie ekologiczne, a na igrzyskach olimpijskich i polityce kończąc. Ostatecznie warto chociaż przewertować całość, a z pewnością znajdzie się coś, co zaskoczy – jeśli nie będzie to tekst, to prawdopodobnie zdjęcie, a jest ich wiele i świetnie wzbogacają treść.

| Greta Lemanaitė

DROGA NA PÓŁNOC. ANTOLOGIA NORWESKIEJ LITERATURY FAKTU
wybór i komentarze Paweł Urbanik
Ośrodek Karta | Warszawa 2016
oprac. Agnieszka Knyt

Być solo...

Słowo *solo* oznacza sposób wykonania utworu muzycznego lub wokalnego, samodzielność w pracy, działaniu, ale też życie w pojedynkę, a nawet bójkę w trybie *jeden na jednego*... Taki tytuł – *Solo* – nosi też najnowsza książka Zośki Papużanki. Oko czytelnika przyciągnie intrygująca okładka autorstwa Floriana Rychlika. Jest to zbiór prawdziwych opowieści kobiet, czy o kobietach, które w jakimś momencie życia zostały same. Nie jest to reportaż, bowiem bohaterki wiedziały, że – jak pisze autorka – „pozmieniam, utnę, skrócę, wyrzucę, dodam i przekręcę...”. Tak więc czytamy te historie, czasem znajdując w nich znane nam z autopsji problemy. Z życia, które jest przecież pełne barw. Chwil złych i dobrych. Nade wszystko jednak wyborów, jakie kobiety muszą podejmować, czasem wbrew sobie, by w konsekwencji stać się wolnym i szczęśliwym człowiekiem. Choćby jak Magda z mieszkania na piętrze, którego nie ma... Przez lata pouczana, wykorzystywana i niekochana, w końcu stała się szczęśliwa na własnych zasadach: „Wolność do bałaganu. Wolność do bycia samej. Wolność do chaosu, z którego nic się nie musi wyłaniać ani stwarzać!” Wśród opowieści znajdziemy też relację jedyne go mężczyzny – Franka, który opowiada o swym życiu, ale przez pryzmat wyborów dokonywanych przez matkę. Książka Zośki Papużanki jest pasjonująca, niezwykła przez zwykłość opisywanej codzienności, ale i bolesna. Może dlatego stanie się tak bliska każdemu czytelnikowi. Ukazuje pokręcone życie rodzin, kobiet, ale i dzieci. Choć te opowieści są o kobietach, to powinny je czytać też – a może przede wszystkim – mężczyźni, jako swoiste ostrzeżenie, by może nie zepsuć życia innym, ale i sobie...

| Janusz M. Paluch

ZOŚKA PAPUŻANKA
SOLO
Wydawnictwo Poznańskie | Poznań 2025

Książki są jak klucze do drzwi – otwierają dzieci na rozmowę. Gdy przekreślimy już taki klucz, pozwólmy dziecku we własnym tempie uchylać drzwi do świata emocji, relacji społecznych, doświadczania, odkrywania oraz zrozumienia siebie i świata. Niech samo urządza tę przestrzeń rozmowy, a my i książka wspierajmy je w tym. CZYTAJCIE I ROZMAWIAJCIE!

| Redakcja

Książka do wspierania

Są takie książki, które zaraz po wydaniu idą „na warsztat”, bo doskonale trafiają w potrzeby dzieci. Kolejna książka Susanny Isern brawurowo zawładnęła dziecięcymi sercami. Pokochały ją od pierwszego czytania! Nie tylko za sam tekst, ale również za wspaniałe ilustracje Rocio Bonilli. Moje pierwsze doświadczenia w pracy z tą książką dotyczyły akurat bardzo smutnych i niełatwych sytuacji. To były trudne rozmowy, dlatego bardzo cenię sobie właśnie takie książkowe wsparcie. Oczywiście z powodzeniem wykorzystacie też jej (również) profilaktyczną funkcję. Książka w swojej podstawowej warstwie pomaga oswajać lęki wyobrażeniowe, bo Martin – główny bohater – boi się wszystkiego i z tego powodu wymyśla pełne szczegółów potencjalnie nieoczekiwane problemy i historie, które nie mają szans się zdarzyć. Na szczęście jego mama znajduje sposób na wszelkie strachy i obawy Martina. Zabiera go w krainę „a co, jeśli pomyślisz inaczej”? Wyobraźnia ma wielką tu moc, a książka zachęca, by stawiać czoła ograniczeniom i używać jej do zmiany negatywnego myślenia.

Książka ukazała się w serii „Mamania blisko dziecka” dedykowanej najmłodszym czytelnikom. Wydawane w ramach tej serii książki wspierają dzieci w codziennych, ważnych dla nich doświadczeniach. Jak bardzo? Bardzo! Przekonałam się o tym już nieraz w praktyce. Zachęcam do poznania wszystkich książek z serii.

| Roksana Kociotek-Kaszyńska

SUSANNA ISERN

A CO, JEŚLI ZJĘ MNIE WIELORYB

il. Rocio Bonilla, tł. Zofia Raczek

Wydawnictwo Mamania | Warszawa 2025

RECENZJE

Śladem kocich łapek

Jola Jaworska w swoim cyklu „Kocie ścieżki” zabiera czytelników w nietypowe podróże. Nie są to wędrówki przez wielkie metropolie i atrakcje turystyczne, które przyciągają tłumy, lecz przez codzienność, krajobrazy i kulturę widziane oczami kota. Nie jest to typowy przewodnik, ale raczej zbiór ciekawostek, anegdot i legend podany w formie opowieści o krajach Północy.

W tej części przemierzamy chłodne, północne krainy razem z kotką Lumikki, której obecność nadaje książce niepowtarzalnie ciepło i urok.

Towarzysząca odbiorcy kotka, obsadzona w roli narratorki, sprawia, że książka staje się lekka i przystępna. Lumikki obserwuje i zagląda w kąty, których człowiek by nie zauważył. Dzięki niej poznajemy Skandynawię i Finlandię od środka, jako goście zaproszeni do lokalnej kuchni, sauny, a nawet na poszukiwanie legendarnych trolli.

W trakcie tej niezwyklej wędrówki trafiamy również na zjawiska charakterystyczne dla dalekiej Północy, takie jak dni polarne, podczas których słońce nie chowa się za horyzont nawet na chwilę.

Na szczególną uwagę zasługują ilustracje stworzone przez samą autorkę. Rysunki są delikatne, pastelowe i wiernie oddają obrazowany przez tekst temat. Całość ma charakter baśniowy, niczym mitologia nordycka, ale nie infantylny. To wspaniała podróż bez wychodzenia z domu, która spodoba się zarówno dzieciom, jak i dorosłym.

| Julia Niewiadomska

JOLA JAWORSKA

SKANDYNAWIA I FINLANDIA

Wydawnictwo Mamania | Warszawa 2022

Baśń o zagubionym malcu

Ten uroczy tytuł – *Zawieruszek* – to oparta na skandynawskim podaniu magiczna opowieść dla najmłodszych autorstwa Kai Lüftnera. Posłuchajcie o tej niezwyklej historii.

W najwyższym punkcie wyspy, na końcu Szumidrogi, stoi ledwie widoczny domek. W nim mieszka para starszusków – Tove i Per. Przemierzając pewnego późnojesiennego dnia wyspę, zaskoczeni Tove i Per znajdują na środku drogi zagubionego chłopca w przemoczonych, zbyt dużych ubraniach. Bez wahania postanawiają zabrać malca do siebie...

Czas płynie, lecz tajemniczego dziecka nikt nie szuka. Zawieruszek, mimo że nie mówi, nie potrafi okazywać uczuć i nie rośnie, znajduje w chatce bezpieczeństwo i miłość. Chłopiec żywa się ze swoimi opiekunami i choć coraz częściej z melancholią spogląda na morze, dni mieszkańców małej chatki na końcu Szumidrogi mijają spokojnie. Nadchodzi jednak moment, który bezpowrotnie zmienia życie całej trójki. Jak? Tego już nie zdradzę.

Niemal poetka, oszczędna w słowa opowieść, z której bije ciepło uczuć Tove i Pera oraz nostalgia małego Vilmara. Tego ciepła doświadczamy również dzięki pełnym światła ilustracjom Emilii Dziubak, z czułością malującej swoich bohaterów. Napisana pięknym, bogatym językiem, kojąca i wzruszająca baśń o miłości, akceptacji, poszukiwaniu siebie, inności oraz otwartości na to, co przynosi życie. I chociaż towarzyszy nam cień smutku, wiemy, że bohaterowie odnaleźli szczęście. Obiecuję, że poruszy ona serca zarówno małych, jak i całkiem dorosłych czytelników. Dajcie się wzruszyć *Zawieruszkowi*.

| Anna Piechota

KAI LÜFTNER

ZAWIERUSZEK. BAŚŃ SKANDYNAWSKA

il. Emilia Dziubak

tł. Małgorzata Słabicka-Turpeinen

Nasza Księgarnia | Warszawa 2024

Opowieść o odchodzeniu

Kiedy żurawie odlatują na południe to poruszająca, pełna czułości powieść o odchodzeniu dla każdego, kto kiedykolwiek musiał zmierzyć się ze stratą bliskiej osoby. Ten skandynawski bestseller będzie dobrym wyborem dla miłośników *Pamiętnika N. Sparksa* oraz powieści G. Gospodinowa *Ogrodnik i śmierć*. Na trzystu sześćdziesięciu ośmiu stronach główny bohater Bo (Bose) w towarzystwie ukochanego psa Sixteena przeprowadza nas przez ostatni rozdział swojej historii. Opowieść o odchodzeniu dziewięćdziesięcioletniego mężczyzny pozbawiona jest upiększenia, to przejmujący opis walki o ostatnie chwile godności i niezależności w obliczu postępującej choroby. To momenty, w których heroizm zastępuje gniew, niemoc i wyparcie, aż wreszcie milczące pogodzenie się z nieuniknionym. Lisa Ridżen wzrusza, zaskakuje, skłania do zastanowienia się nad przemijaniem i budzi refleksję nad tym, co tak naprawdę pozostaje, gdy wszystko zniknie. *Kiedy żurawie odlatują na południe* to ciche przypomnienie, że w każdej historii kryje się ślad życia wart opowiedzenia.

| Magdalena Gromadzka

Coś o nas

Anton Czechow, jeden z najśłynniejszych prozaików w historii literatury, mawiał ponoć, że „sztuka pisania to sztuka skracania, a zwięzłość jest siostrą talentu”. Nie były to wcale przechwałki pisarza reklamującego gatunek literacki, w którym się specjalizował. Opowiadania są bowiem gatunkiem wymagającym, zmuszającym twórcę do zachowania dyscypliny i precyzji w wyrażaniu myśli, a także do pewnej powściągliwości w konstruowaniu świata przedstawionego, dlatego z wielką przyjemnością prezentuję w tym miesiącu zbiór opowiadań norweskiej pisarki Marie Aubert.

Tematyka *Zabierz mnie do domu* koncentruje się wokół relacji rodzinnych i miłosnych. Obserwujemy nastolatkę przeżywającą pierwsze zakochanie, dorosłą kobietę wspominającą młodość i marzenia, parę pragnącą adoptować dziecko czy ojca zmagającego się z wyrzutami sumienia. Bohaterowie Aubert to ludzie targani różnymi emocjami, nierzadko takimi, których woleliby nie odczuwać. Pisarka pokazuje ich małe nadzieje i rozczarowania, pogoń za marzeniami i utratę złudzeń. Nie komentuje jednak kontrowersyjnych decyzji i postaw, zamiast tego zostawia czytelnikowi pole do interpretacji i własnych ocen. W przedstawionych portretach można przeglądać się jak w lustrze, w końcu każdy z nas chciałby mieć kogo zabrać do domu.

| Maria Zaborowska

Skandynawski filozof

Drugi tom z cyklu „Cztery pory roku” K.O. Knausgårdza zatytułowany *Zima* jest skierowany do mającej przyjść na świat trzeciej córki, a czwartego dziecka autora. Niezwykły hołd rodzicielski przemienia się w traktat filozoficzny, podparty gruntowną wiedzą psychologiczną i znajomością praw natury. Troskliwy ojciec już na wstępie objaśnia, że życie jest trudne, ale warto uwagi i zachwyty, po czym opisuje w krótkich rozdziałach zagadnienia z pozoru niemające ze sobą nic wspólnego. Rozbieżność tematów, które podejmuje, jest bardzo duża, a z pozoru błahe rzeczy, jak np. patyczki do uszu, stają się ważne. Zachwyca się wszystkim: księżycem, pierwszym śniegiem, zimowym lasem, ale też nosem, uchem czy krzesłem. Z plastycznych opisów emanuje spokój, delikatność i troska, czym autor zdradza głęboką wrażliwość. Treść jest bardzo intymna, refleksyjna, a piszący świadomy własnych wad, braków i popełnianych błędów. Istotną część stanowią wspomnienia dzieciństwa, które, jak każdemu, wydaje się mekką szczęścia i radości. Tamte lata, a dokładnie lata 70., były dla pisarza ostatnią *krzepką* dekadą, kiedy doceniało się wszystko, co się miało, gdyż aby to dostać, należało podjąć pewien wysiłek. Mnie sentymentalnie zachwyciły zabawy na śniegu czy jazda na lodzie w butach o przetartych podeszwach, bo takie najlepiej się ślizgały. Znam to z własnego dzieciństwa. Jest to dobra lektura na zimowe wieczory. Jeśli komuś udzieli się świadomość wyjątkowości każdego życia czy najzwyklejszego przedmiotu, to nie tylko zimowe mroczne noce będą łagodniejsze, ale może dostrzec wiele małych cudów wokół siebie.

| Paweł Czachor

LISA RIDŻEN
KIEDY ŻURAWIE ODLATUJĄ NA POŁUDNIE
tł. Wojciech Łygaś
Wydawnictwo Albatros | Warszawa 2025

MARIE AUBERT
ZABIERZ MNIE DO DOMU
tł. Karolina Drozdowska
Wydawnictwo Pauza | Warszawa 2021

KARL OVE KNAUSGÅRD
ZIMA
tł. Milena Skoczko, il. Lars Lerin
Wydawnictwo Literackie | Kraków 2016

Marzanna Bogumiła Kielar

Fot. z archiwum rodzinnego

Poetka urodziła się 8 lutego 1963 r. w Gołdapi (w województwie warmińsko-mazurskim). Jest absolwentką Wydziału Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego. W 2013 r. uzyskała tytuł doktora habilitowanego nauk społecznych oraz tytuł profesora nadzwyczajnego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

Żywopłot

Obce im były jeziora wychodzące z mgły,
pobielające jak piołun. Dławiąco obce, ponemieckie
siedliska z czerwonej
cegły, sklepiające się nad głowami przydrożne aleje,
zarośla głogu i dzikiej róży

na zboczach wzgórz. I masło torfowiska
z drobnolistkową żurawiną.
Długa ostra zima, krótkie lato – ten południowy
relikw – odcinał ich, nieustępliwie, od wszystkiego,
co znali.

Oni byli jak sit rozpierzchny, rzucony w podmokłe
dni, pod stromiznę
północnego nieba – chwycił ich rozrywający prąd:
historia.

Ci, którzy zajęli domy blisko jeziora, stawiali wysokie
płoty
z gałązek wierzby – żeby zarastały gęsto,
odgradzały dom
od brzmienia wody, od mew nurkujących
z powietrza
w kamuflażu bieli.

Żeby odwracały ich oczy od lśniącej smugi,
uginającej się
na powierzchni, wybiegającej ku nim.

W kolejnych latach wykładała jako profesor na Wydziale Nauk Społecznych Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej. W 2023 r. zakończyła pracę akademicką, aby skupić się wyłącznie na pisaniu wierszy.

W 1985 r. debiutowała wierszem nagrodzonym w Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim o nagrodę „Milowego Słupa” pt. *Wieczór u znajomych*. Pierwszy tom wierszy *Sacra conversazione* został opublikowany w 1992 roku. W późniejszych latach ukazały się kolejne książki: *Materia prima* (1999), *Monodia* (2006), *Nawigacje* (2018), *Wilki* (2023) oraz wybory *Umbra* (2002) i *Brzeg* (2010). Marzanna Bogumiła Kielar była wielokrotnie nagradzana, m.in.: Nagrodą Fundacji im. Kościelskich (Genewa, 1993), Nagrodą im. Kazimierza Iłkowińskiego (1993), Nagrodą „Czasu Kultury” (1993), Krysztalem Vilenicy (Słowenia, 1995), Paszportem „Polityki” (2000), Nagrodą Hubert-Burda-Preis (Niemcy, 2001), Nagrodą Warszawskiej Premiery Literackiej września za tom pt. *Nawigacje* (2018), Nagrodą Poetycką im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego – Orfeusz Mazurski za tom *Nawigacje* (2019). Najnowszy tom, *Wilki* (2024), przyniósł poetce Nagrodę Poetycką

*I przestłoniły czarnołbistą sieć
zarzuconą na drzewa w guanie, na wpół uschnięte
na wietrznej wyspie – kormorany z czarnego szkła,
śmierć obmyślające,
polujące jak wilki.*

*Żeby płoty – zawiewane śniegiem – głuszyły huk
jeziernego lodu
zatrzymujący serce. Koify wycie wichru w zerwach
zimowych nocy.*

*Nie było nikogo, kto by powiedział: „Jak tu jest
pięknie!”
Tu, gdzie grzbiety Piłackich Wzgórz, wytraciwszy
prędkość, unoszą się
i opadają – fałd południowej ziemi,
znieuruchomiły
nad rozchybotaną pamięcią.*

Ponemiecki ogród Jadwigi wypędzonej z Grodzieńszczyzny

*Nie lubiła sezonowych roślin: nasturcji, słodkiej
maciejki. Woląta byliny. Krępe półkrzewy
w skórzastych liściach
szczerwieniłe przed zimą. Srebrzystoszare
długowieczne krzewinki
na kotwicy masywnych korzeni.*

im. Kazimierza Hoffmana „Kos”, Nagrodę Poetycką im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego – „Orfeusz” i udział w finale Nagrody Literackiej Nike. Za całokształt twórczości otrzymała także w roku 2024 Wrocławską Nagrodę Poetycką Silesius. W swej karierze wielokrotnie uczestniczyła w wyjazdach stypendialnych i badawczych do licznych ośrodków kulturalnych i naukowych w Europie, w tym w Skandynawii, Stanach Zjednoczonych i Azji. Jej poszczególne wiersze zostały przetłumaczone na 24 języki i znalazły się w ponad 50 antologiach. Opublikowano również dziesięć wyborów jej wierszy w językach obcych.

W tomie *Wilki* autorka przenosi nas w przeszłość, w czas po zakończeniu II wojny światowej, kiedy wiele osób zmuszonych było do przeprowadzki w nieznane. W tym niepewnym i tymczasowym, pełnym żalu i tęsknoty świecie szczególne miejsce zyskuje przyroda. Bo to człowiek jest tu na chwilę, a natura niezmiennie trwa. W ten sposób Marzanna Bogumiła Kielar przywraca do życia zapomniane głosy i towarzyszące im emocje.

| Ludmiła Guzowska

*Byliny – zdrewniałe u nasady łodyg.
Ich zgrubiałe kłęczą zimujące pod ziemią, ich cebule
potomne.
Wargi kwiatów, nasiona, do których przylatują
pszczoły i ptaki.*

*Astry, floksy, rdzawe liliiowce. Sadziła miododajną
lebiądkę,
naparstnice o ząbkowanych liściach, brodate
goździki –
w tym cudzym
przedwiosennym ogrodzie.*

*Odtwarzała wśród kamieni na skarpie tamten
miniaturowy łańcuch górski
zawieszony nad Niemnem wieloma tarasami –
swoją ogród
utracony u schyłku jesieni, gdy ginie
miasto trzmiela.*

*Wprowadziła trujące tojadę, gęsie szyje
orszelinowej tojeści. Nawet karmnik ościsty
tkający cierpliwie żywotne
okrywowe darnie, co stwarzają pozór, że ogród
istnieje tu nieprzerwanie od dziesięcioleci.
I krwawnik, tysiąclistny,
którym Achilles leczył rany po bitwie.*

*I mak wieloletni, potężny, czerwony. Rosnący tam, gdzie ludzie
otwierają ziemię, gdzie trupy i azot z bomb ją użyźniają.
Mak z czarnym środkiem, który Persefona trzymała
w ręku,
wracając. Jego nieujarzmiony lipcowy przepych.*

Sadziła byliny.

Żeby tu było coś trwałego.

Powrót dzikich gęsi

*Lecą z północy, niemal nad głowami, są jak todzie na
torze pływowym;
ich skrzydła skrzypią.*

Powietrze trzepoce, szura pomiędzy skrzydłami.

*Słońce podświetla jasnopopielate piersi z ciemnymi
plamami,
ściągnięte do tyłu nogi. Wędrują rodzinami zszytymi
w stada
na rozmarzające jeziora, na torfowiska.*

Pod nimi wstęgą ciągną się wozy.

Chłopiec

*Odkryli go pierwsi osadnicy w piwnicy poniemieckiego
domu.
Był opuchnięty, nie mógł chodzić.
Od stycznia do maja nie wyszedł choćby na podwórze.
Żywił się przetworami, wekami.*

*Jego rodzina uciekła. Byli już za Kętrzynem,
kiedy on zawrócił – pies został uwięziony na łańcuchu,
chciał psa puścić. Wracał do niego w śnieżycę, w zamieć.*

Locus memoriae

*Sypie śnieg
przez warstwie mazurskiej ziemi:
na róg renifera sprzed czternastu tysięcy lat,
na wędrowne plemiona bałtyjskie,
na kurhany z warstwą ciepłą pod nasypem,
gdzie pośmiertne dary ogień przetopił w metalowe lzy.
Sypie śnieg na kamienne kręgi i wieńce,
co wyznaczały horyzont świata zmarłych.*

*Wchodzimy w noc tak samo, jak tamci przed tysiącami
i setkami lat.
Sypie śnieg – na wszystko, co próbujemy zatrzymać.
Sypie śnieg na sen o narodzinach.*

Sypie śnieg na popolskie cmentarze.

Hygge, lagom, hvile – czyli skandynawskie pomysły na życie

Przyroda i klimat Północy nie sprzyjają człowiekowi. Szczególnie zimą. Być może dlatego Skandynawowie szukają ciepła w domu. I gdy piszę: ciepła, nie chodzi mi tylko o temperaturę, ale o wytwarzany wokół siebie przyjemny, przytulny klimat, który swym wyglądem kojarzyć nam się może z katalogiem Ikea. Ale nie chcę brnąć w porównania do wyposażenia sklepu meblowego, gdyż nie o powierzchowność w skandynawskim stylu bycia chodzi. U Duńczyków jest to *hygge*. Szwedzi mają swoje *lagom*. Mniej znane u nas jest norweskie *hville*. Polskie wydania książek o tych zjawiskach, choć dotyczą tego samego tematu, mówią o nim w różny sposób. Duńska i szwedzka sztuka życia przedstawiana jest w pięknych zdjęciach i krótkich opisach wzbogaconych o nierzadkie fakty naukowe. Potraktować je można bardziej poradnikowo. Dzięki nim łatwo dostrzeżecie, że Skandynawowie wybierają naturalne materiały i stonowane kolory w wystroju wnętrz. Czerpią garściami z przebywania na świeżym powietrzu. Mimo dystansu, jaki tworzą, cenią czas spędzony z bliskimi. Natomiast wydana w Polsce książka o *hville* to publikacja naukowa. Głosi ona, że norweska sztuka leniuchowania (tak, sztuka – to nie zwykłe bimbanie i leżenie bykiem)... zatem sztuka leniuchowania uratuje nam życie. Znajdziecie ją u nas w dziale Medycyna.

Wspomnę jeszcze o jednym zwyczaju – praktykowanym w Finlandii. To już wprawdzie nie Skandynawia, ale blisko i bywa z nią mylona. Otóż Finowie praktykują *kalsarikanni*. Jakże byłam zdziwiona, że jest cała książka przetłumaczona na język polski poświęcona tej praktyce, która według tej konkretnej pozycji nie jest niczym innym niż... „picie w gaciach”. Inne źródła podają, że to relaks w domu w samotności, jednak nie zmienia to faktu, że podstawą jest wskoczenie w wyciągnięte spodnie i sięgnięcie po wysokoprocentowe napoje. Jeszcze bardziej zaskoczyła mnie znajoma bibliotekarka z Finlandii, która zagadnięta przeze mnie o ten zwyczaj bez skrępowania stwierdziła – „tak, ja też tak robię”.

Macie zatem do wyboru. Czy zainspirujecie się pełnym skromności i szczęścia skandynawskim stylem bycia czy lekko samotniczym i niezdrowym zajęciem uprawianym przez Finów? Można też zauważyć pierwiastek drobnych, prostych przyjemności w praktykach Polaków. O polskiej sztuce bycia nie ma jeszcze publikacji (nie chodzi mi o etnograficzne zebranie obrzędowości rodzinnej i dorocznej), nie ma ona nawet swojej nazwy, a myślę, że byłaby to ciekawa pozycja. Do dobrych polskich zwyczajów zaliczyłabym jesienne grzybobranie czy robienie z płonów, zebranych z własnej działki, przetworów na zimę. Polacy coraz świadomiej czerpią też z innych kultur w poszukiwaniu dobrego życia: niespiesznie spacerują po lesie wzorem Japończyków, praktykują poranne rytuały zaczerpnięte z ajurwedy, jesienią skuszają się na pyszną cynamonkę i pumpkin spice latte. Nie zdziwcie się zatem, że po przeglądnięciu książek o *hygge*, *lagom* czy *hville* spędzicie czas z kubkiem kakao, przy świecach, okryci ciepłym kocem i grzejąc stopy w kaszmirowych skarpetkach. Cóż szkodzi spróbować tego w długie styczniowe wieczory, kiedy pogoda za oknem przypomina tę skandynawską. Jeśli jeszcze nie jesteście przekonani, to może przemówi do was argument, że Skandynawowie to najszczęśliwsi ludzie na świecie.

| Joanna Gruszka

SIW ADUVILL

**HVILE. JAK NORWESKA SZTUKA
LENIUCHOWANIA URATUJE NAM
ŻYCIE**

tł. Małgorzata Rost
Wielka Litera | Warszawa 2020

MARIE TOURELL SODERBERG

HYGGE. DUŃSKA SZTUKA SZCZĘŚCIA

tł. Olga Siara
Insignis Media | Kraków 2016

MEIK WIKING

HYGGE. KLUCZ DO SZCZĘŚCIA

tł. Elżbieta Frątczak-Nowotny
Czarna Owca | Warszawa 2017

LINNEA DUNNE

LAGOM. SZWEDZKA SZTUKA ŻYCIA

tł. Agata Trzciska-Hildebrand
il. Naomi Wilkinson
Burda Publishing Polska |
Warszawa 2017

Urażona ambicja markizy

Słynną książkę francuskiego pisarza ekranizowano wiele razy. Nic dziwnego, bardzo dobrze skonstruowana fabuła nadaje się bowiem do tworzenia ciekawych scenariuszy. Samo dzieło należy do klasyki powieści epistolarnej. Wydana pod koniec XVIII w. wywołała obyczajowy skandal. Uznano ją za niemoralną. Dziwne, gdyż wtedy właśnie, w dobie rokoka, flirty dworskie oparte na manipulacji i intrydze były szalenie modne. Główną ich osnową było nie tyle uwiedzenie, co spektakularne zerwanie. Pod koniec lat 80. XX w. powieść zekranizowano dwa razy. Najpierw pojawiły się tytułowe *Niebezpieczne związki* Stephena Frearsa, a rok później *Valmont* Miloša Formana. Pierwszy był nominowany w siedmiu kategoriach do Oscara, zdobył trzy, drugi natomiast miał tylko jedną nominację, nie zdobył uznania ani krytyków, ani widzów. Oba dzieła to dwie różne koncepcje reżyserskie, inni aktorzy, inaczej rozłożone akcenty. Film Frearsa, w doborowej obsadzie, jest mroczny, choć dla niektórych zbyt oczywisty. Najbardziej dosadne jest zakończenie, kiedy markiza de Merteuil popada w rozpacz po śmierci wicehrabiego de Valmont'a. Produkcja Formana być może broni się po latach. Jest bardziej wysublimowana, estetyczna. Pod płaszczykiem urokliwego świata kryje się nierozpoznawalne na pierwszy rzut oka zło. Wiele osób robiło sobie porównanie obu tych filmów, głosy są różne. Dla mnie oba są wyśmienite, całkowicie odmienne i polecam każdemu stworzenie sobie takiej kinowej konfrontacji.

| Paweł Czachor

P. CHODERLOS DE LACLOS
NIEBEZPIECZNE ZWIĄZKI
tł. Tadeusz Żeleński (Boy)
Wydawnictwo Świat Książki |
Warszawa 2007

Wspomnienia z podróży w przeszłość

Norwegian Wood jest jedną z pierwszych „poważnych” i „dorosłych” książek, które przeczytałam w życiu. Kiedy byłam nastolatką, powieść ta zrobiła na mnie wrażenie śmiałym i bezpretensjonalnym przedstawieniem różnych wariantów relacji miłosnych. Przy ponownej lekturze zwróciłam jednak większą uwagę nie na fabułę książki, ale na to, jak została napisana. Powróciwszy do niej po latach, utwierdziłam się w przekonaniu, że Murakami to jeden z najwybitniejszych współczesnych pisarzy. Nic dziwnego, że to właśnie ta powieść przyniosła autorowi międzynarodową sławę. W *Norwegian Wood* autor mistrzowsko operuje nastrojem, przedstawiając tęsknotę za burzliwymi czasami młodości i dojrzewania. Pokazuje, jak przeszłe wydarzenia, zarówno te wzniosłe, jak i bolesne, kształtują nas jako ludzi.

Akcja powieści rozgrywa się w czasach rewolucji seksualnej lat sześćdziesiątych w Japonii. Narrator wspomina kobiety, które wywarły największy wpływ na całe jego późniejsze życie. Związki uczuciowe bohaterów naznaczone są wieloma trudnymi emocjami, związanymi z depresją i samobójczą śmiercią bliskich osób. Kobiety i mężczyźni w powieści Murakami to ludzie o skomplikowanych losach i charakterach, którzy na różne sposoby próbują znaleźć szczęście.

| Maria Zaborowska

HARUKI MURAKAMI
NORWEGIAN WOOD
tł. Dorota Marczevska,
Anna Zielińska-Elliott
Wydawnictwo Muza | Warszawa 2006

Carski doktor Indiana Jones

Książkami Andrzeja Pilipiuka zaczytywałem się w liceum, podobnie zresztą jak moje pokolenie. Za najlepsze uważałem jego tomy o Jakubie Wędrowyczu, a tuż za nimi były opowiadania o doktorze Pawle Skórzewskim. W zeszłym roku ukazało się ich wydanie zbiorcze, którego oprawa graficzna i niesamowite barwione brzegi są największą zaletą. Zebranie i ułożenie ich chronologicznie pozwala nam ujrzeć kolejne lata życia i śledztwa Skórzewskiego na tle rozwoju bohatera.

Niestety zbiór ten jest nierówny. Ze Skórzewskim, lekarzem, odkrywcą, nieokreślonym w walce z chorobami i demonami, przemierzamy dawną Rosję, Skandynawię, Syrię i Wenecję. Spotyka on na swej drodze legendarne miejsca, przedmioty, mierzy się z nadprzyrodzonym złem na skalę znaną nam z serii o Indianie Jonesie. Najciekawsze były dla mnie opowiadania, w których Pilipiuk wczuwał się w ducha epoki łącznie z wątkami rodem z Lovecrafta, balansując pomiędzy literaturą przygodową a horrorem. Słabsze teksty potrafią być ciężkostrawne w odbiorze, autorowi zdarza się nadmierne moralizatorstwo, wprowadzanie olbrzymiej ilości ekspozycji. Problemem jest też festiwal tzw. fanserwisu i cameo, czego kwintesencją jest pojawienie się Wędrowycza.

Traktat jest świetnie wydaną książką i niezłą literaturą popularną bazującą na nostalgii. Stanowi wręcz sztandarowy przykład literatury tego wydawnictwa, która człowieka po trzydziestce, zaczytującego się nią w liceum, przeniesie do lat młodości i sprawi, że poczuje się on jak w domu.

| Patryk Masny

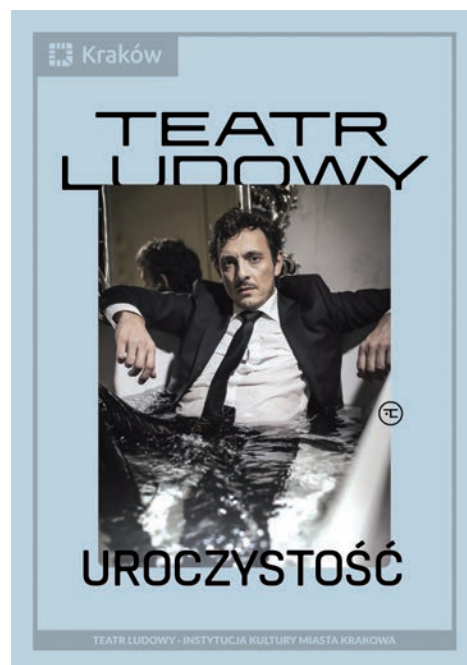
ANDRZEJ PILIPIUK
TRAKTAT O HIGIENIE. DZIEJE DOKTORA SKÓRZEWSKIEGO
Fabryka Słów | Warszawa 2024

Uroczystość

Święty Mikołaj przyniósł w prezencie 6 grudnia premierę w nowohuckim Teatrze Ludowym. Był to spektakl *Uroczystość* Bo hr. Hansena w reżyserii Małgorzaty Bogajewskiej zaprezentowany przy okazji obchodów jubileuszu 70-lecia powstania Teatru Ludowego.

Tego dnia Helge Klingenfeldt (w tej roli niezwykle przekonujący Piotr Pilitowski) kończył 60 lat. Do swej wytwornej rezydencji zaprosił rodzinę i najbliższych. Przyjęcie przygotowała i serwowała profesjonalnie domowa służba. Nie ukrywam, że niezwykle sugestywne opisy serwowanych dań wzmagały apetyt... Zatem jeśli będziecie wybierali się na ten spektakl, to albo zjedzcie obfity obiad, albo zarezerwujcie stolik po spektaklu w pobliskiej restauracji... Przedstawienie trwa bez przerwy ponad dwie godziny, na pewno zgłodniejecie... I jeszcze jedno... Na wszelki wypadek zabierzcie coś na uspokojenie... To, w czym będziecie uczestniczyć, to prawdziwa uczta teatralna, akcja zaskakiwać Was będzie przez cały czas! Rodzinna tragedia, teatralny thriller, prawdziwy dramat rozgrywający się na naszych oczach! Nienawidzimy bohaterów, innym współczujemy i duchowo ich wspieramy. I zadziwiamy się, że tyle zła zradzanego przez lata pod dachem tego komfortowego domu skrzętnie ukrywano, „zamiatano pod dywan”! Nawet dramatyczna, samobójcza śmierć siostry bliźniaczki Christiana (w tej roli wystraszająco zaprezentował się Piotr Franasowicz)

nie przełamała zmywy milczenia. Dopiero urodziny Helge, wściekłość Christiana i jego urodzinowe przemówienia przecięły ten rodzinny węzeł gordyjski. Na scenie aktorki i aktorzy, crème de la crème Teatru Ludowego – m.in. Marta Bizoń, Roksana Lewak, Tadeusz Łomnicki, Piotr Piecha, Paweł Kumięga, Patryk Palusiński, Kajetan Wolniewicz, Jacek Wojciechowski czy – gościnnie znany już z wielu scen krakowskich teatrów – Vitalik Havryla. Zespół Teatru Ludowego kierowany przez Małgorzatę Bogajewską i Jerzego Fedorowicza Jr. osiągnął stan niezwykłej doskonałości! Mówię o tym ostatnie spektakle, jakie na scenach tego teatru obejrzałem. Jest zatem *Uroczystość* Bogajewskiej kolejną perłą w wytwornej kolii Teatru Ludowego osadzoną przy tak ważnym jubileuszu tej krakowskiej instytucji kultury. Swą obecnością spektakl zaszczycił prezydent Krakowa Aleksander Miszański. Byli też obecni poprzedni dyrektorzy teatru – Jerzy

Fedorowicz Senior oraz Jacek Strama. Gratulacje z okazji jubileuszu! A spektakl trzeba koniecznie obejrzeć!

| Janusz M. Paluch

FISZKI (089.3)

Przeczytać Skandynawię

łóżmy to sobie spokojnie w głowach, żeby nie popełniać błędów terminologicznych i nie powielać fałszywych przyporządkowań. Gdy słyszymy słowo *Skandynawia*, myślimy hurtem o tym, co na Morzu Bałtyckim (jak bliski nam geograficznie Bornholm) i na jego północnych brzegach. Niebezpieczne one były od prawieków, stąd nazwa, która jest wspólna z polskim wyrazem *szkoda*. Źródłowo jest to połączenie **Skadin-auwjo* (niebezpieczeństwo + ląd nad wodą lub wyspa; gwiazdka oznacza formę rekonstruowaną). Jednakże te

niebezpieczne mielizny, od których utworzono nazwę, znajdowały się koło Skanii – części Półwyspu Skandynawskiego znajdującej się na północ od Świnoujścia, nad cieśniną Sund. Nie wiadomo, czy imię tajemniczej bogini Skadi jest wcześniejsze czy późniejsze od nazwy krainy.

Skandynawia to tylko Dania, Norwegia i Szwecja, a łączone z nimi Islandia (zachowująca do dziś najwięcej z czasów wojowniczych kultur sprzed tysiąca lat) i Finlandia (odróżniająca się językowo od germańskich sąsiadów) wraz z Wyspami Owczymi, Grenlandią i Wyspami Alandzkimi to kraje i regiony autonomiczne zwane nordyckimi (bo na północy).

Nasz obraz tego obszaru zaburzają też zmiany przynależności państwowej, o czym się w szkole nie uczymy wcale albo w najlepszym razie jest to wiedza marginalna. Wspomniana Skania do 1658 roku należała do Danii. Finlandia zaś jest niepodległa dopiero od 1917 roku, bo wcześniej władali nią Szwedzi, a przez cały wiek XIX carska Rosja. Na północy mieszkają Samowie.

Z tych splotów przyrody i historii wyra- stają więc fascynujące opowieści o Mumin- kach, *Cudowna podróż*, anarchiczna Pippi i mroczne kryminały. Czytajmy bez szkód dla równowagi ducha, w czym pomóc mogą szwedzkie cynamonowe ciasteczka.

| Artur Czesak

Trzy polsko-skandynawskie historie

I. Książę Bogusław z rodu Gryfitów urodzony w 1382 r. w Darłowie, szerzej znany jako Eryk Pomorski, król Danii, Szwecji i Norwegii, był pomysłodawcą budowy położonej nad cieśniną Sund twierdzy Kronborg. Każdy przepływający obok statek musiał zapłacić niemałe cło zasilające królewską kasę. Dzięki tym pieniądzą zamek rozkwitał. I zapewne na wiek wieków pozostałby wyjątkiem jedną z wielu królewskich rezydencji, gdyby nie Szekspir i jego *Hamlet*. To w tych murach książę duński wypowiada słynne zdanie: „Być albo nie być – oto jest pytanie”. To nic, że Szekspir nigdy nie odwiedził położonego w pobliżu miejscowości Helsingør zamku – wystarczy, że umieścił w nim akcję dramatu i sława przyszła sama. Potem pojawił się pomysł wystawiania na szacownym zamkowym dziedzińcu inscenizacji *Hamleta*, co po pewnym czasie przerodziło się w festiwal szekspirowski. Pamiętajmy, kto był budowniczym zamku...

II. Potężna osada wikińska Truso położona była nad brzegiem jeziora Drużno w okolicy ujścia Wisły do Zalewu Wiślanego. Pełniła funkcję ważnego ośrodka portowego, handlu i rzemiosła. Istniała od VIII do końca X wieku. Do jej

upadku przyczyniło się powstanie portu w Gdańsku, ekspansja państwa piastowskiego i zmiany topograficzne okolic. Została opisana w IX w. przez króla Wessexu Alfreda Wielkiego na podstawie opowieści podróżnika Wulfstana. Informacje te stały się dziesięć wieków później punktem wyjścia do poszukiwań archeologicznych. W latach 80. XX w. w okolicy Elbląga natrafiono na relikty łodzi wikingów, ozdoby skandynawskie, monety, odważniki, fragmenty wag, pozostałości chat i warsztatów. Wszystkie te znaleziska wskazują, że tam właśnie zlokalizowane było legendarne Truso, i pozwalają poznać wierzenia, kulturę i życie codzienne mieszkańców osady, której dzieje spowija aura tajemniczości.

III. No i przyszła pora na najbardziej rozpoznawalny i zarazem unikatowy obiekt. O czym mowa? Oczywiście o pochodzącej z Norwegii ewangelickiej świątyni Wang. Jej konstrukcja tzw. *stavkirke* daleko odbiega od naszych tradycji. Gdyby nie pomysł króla pruskiego Fryderyka Wilhelma IV sprowadzenia do Berlina przeznaczonego do rozbioru kościoła i dzięki zabiegom hrabiny Frederike von Reden, aby posadzić go w Karpaczu,

znalazłby się... nie wiadomo gdzie. Dzięki tym działaniom możemy zachwycić się jego architekturą, nietypowymi zdobieniami z wątkami demonicznymi i wyobrażeniami smoków oraz inskrypcjami runicznymi. Przed kościołem uwagę zwraca niewielki cmentarz, na którym znajdują się groby m.in. poety Tadeusza Różewicza i Henryka Tomaszewskiego, założyciela Wrocławskiego Teatru Pantomimy. Tam też rozpoczyna się szlak turystyczny na Śnieżkę. Ale to już zupełnie inna wycieczka.

| Anna Grychowska

Sarkofag Eryka Pomorskiego w kościele pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Darłowie, fot. Michał Grychowski

Świątynia Wang w Karpaczu, fot. Michał Grychowski

Pomnik Eryka Pomorskiego na zamku w Darłowie, fot. Michał Grychowski

Zbrojownia. Nowa odsłona

W lewym rogu dziedzińca arkadowego Zamku Królewskiego na Wawelu znajduje się Zbrojownia, która po roku powróciła w nowej odsłonie dzięki pracy dwustu osób. Zwiedzanie rozpoczynamy od sieni i potem przechodzimy do dwóch kolejnych sal. Obecne tu eksponaty reprezentują broń białą z epoki rozkwitu rycerstwa od późnego średniowiecza i wczesnej nowożytności. Licznie zgromadzone miecze, rapiery, szpady i szable, zbroje rycerskie, husarskie, uzbrojenie ochronne, hełmy i szyszaki, oporządzenie jeździeckie, sztandary, chorągwie, godła, tarcze, a nawet instrumenty czy kunsztownie zdobiona broń palna, zaliczana do najważniejszych tego typu zbiorów w Polsce. Wystawa pozwala na lepszą niż dotąd prezentację walorów artystycznych i historycznych kolekcji militariów, zwłaszcza że została ona wzbogacona o nowe nabytki. Kolorytu ekspozycji dodają obrazy ze scenami batalistycznymi i portretami władców, natomiast ciekawą interwencją artystyczną jest współczesny obraz Łukasza Stokłosa przedstawiający rycerza w zbroi na koniu. Niewątpliwym zaskoczeniem dla wielu zwiedzających będzie kolejna interwencja artystyczna, która stanowi pomost między historią a czasami współczesnymi, czyli zbroja jako alegoria, a konkretnie suknia-pancerz, z kolekcji Balenciaga Haute Couture jesień/zima 2023–2024, która została stworzona przy użyciu najnowszych technologii i wydrukowana w 3D. Prezentowana suknia naśladuje kształt renesansowej zbroi, a efekt metalicznego połysku uzyskano dzięki galwanizacji, polerowaniu i chromowaniu. Nowa odsłona Zbrojowni to również udostępnienie podziemi Wieży Duńskiej, gdzie znajdują się między innymi relikty stołpu, czyli wieży obronnej. Przestrzeń ta wcześniej była całkowicie niedostępna do zwiedzania i stanowiła wyłącznie teren badań archeologicznych. Tutaj w marcu 2024 roku wawelski archeolog Jerzy Trzebiński odnalazł niezwykły pierścień sprzed tysiąca lat, który można teraz oglądać. W kolejnej części Zbrojowni, stanowiącej najniższą kondygnację wieży mieszkalnej nazywanej Kurzą Nogą, znajdziemy lufy dział: armat, haubic i moździerzy z XVII i XVIII w. Wzdłuż ścian rozmieszczona jest nowożytna broń drzewcowa, głównie halabardy, nad nimi pod sklepieniem zawieszono są rekonstrukcje chorągwi krzyżackich i wojsk wspomagających Zakon Szpitala Najświętszej Marii Panny

Domu Niemieckiego, zdobytych przez wojska polsko-litewskie 15 lipca 1410 roku. Do Zbrojowni należy również piwnica powstała podczas budowy wschodniego skrzydła pałacu Zygmunta I Starego. To tu swoje miejsce znalazła część kolekcji nowożytnych luf armatnich, odlanych z woli królów z dynastii Jagiellonów i Wazów na potrzeby armii polskiej i litewskiej, a także wojsk nadwornych magnatów Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Jak widać, wystawa stała w nowej odsłonie przyciąga bogactwem historycznym ukazującym dzieje oręża polskiego, nowymi obiektami, udostępnionymi przestrzeniami i ciekawą współczesną aranżacją.

| Barbara Zajączkowska

Kalendarium wydarzeń kulturalno-edukacyjnych

wydarzenia
dla dzieci

wydarzenia
w Klubie
Dziennikarzy
„Pod Gruszką”

KREATYWNE KONCEPTY KSAWEROGO KOŁĄTAJA – WYSTAWA PRAC

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Ksawery Kołataj jestem projektantem i fotografem pół-amatorem. W dziedzinie projektowania koncentruje się głównie na logach, layoutach i plakatach. Na wystawie prezentowane będą prace z obszaru szeroko rozumianej grafiki – od projektów użytkowych i identyfikacji wizualnej po eksperymentalne formy graficzne oraz fotografię artystyczną.

ZIMA ZE SZCZYTĄ BARW

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 3, pl. J. Nowaka-Jeziorańskiego 3,
tel. 12 618 91 81

Wystawa zorganizowana przez członków Małopolskiego Stowarzyszenia Twórców Kultury działającego przy Centrum Kultury im. C.K. Norwida w Nowej Hucie oraz Podgórskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Karola Wojtyły w Krakowie. Na wystawie prezentowane zostaną prace wykonane różnymi technikami: koronka klockowa (Jadwiga Węgorok), haft matematyczny (Elżbieta Żórawska-Dobrowolska), gobelin (Anna Miśkiewicz), na szkle malowane (Krystyna Miśkiewicz), olej (Longina Bujas), mozaika (Lucja Góralska), fotografia (Zdzisław Gacek), akwarela (Janusz Janas), collage (Barbara Sokołowska), akryl (Barbara Sroczńska).

ZABYTKI MIAST POLSKI CZĘŚĆ II – WYSTAWA

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 7, Al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Wystawa akwareli Stanisława Góreckiego, Krakowianina, germanisty przez wiele lat pracującego jako wykładowca. W czasie wolnym tworzy w technice akwareli, utrwalając nieocenione piękno Krakowa, urok zabytków Małopolski oraz miast Polski, pisze także wiersze.

ANIOŁY – WYSTAWA PRAC ANNY LEWIŃSKIEJ

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29,
tel. 797 301 005

Anna Lewińska – malarka, architektka, pedagożka i konserwatorka zabytków. W swojej twórczości nieustannie poszukuje nowych środków wyrazu, łączy różnorodne tematy i formy – od realistycznych portretów i pejzaży po abstrakcje.

ZIMA – WYSTAWA PRAC ZOFII KAMIŃSKIEJ

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Zofia Kamińska – z wykształcenia pielęgniarka. Od lat rozwija swoje artystyczne umiejętności na warsztatach i szkoleniach. Eksperymentuje z różnymi technikami i tematami.

RĘKODZIEŁO „STAŃCZYKA”

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wystawa rękodzieła członków Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych Galeria „Stańczyk”.

PEJZAŻ BESKIDU WYSPOWEGO, CZYLI GALERIA JEDNEGO OBRAZU

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Maria Banaś-Majkowska – absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

DZIADEK – EDWARD DUDA

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Bronowickie Stowarzyszenie Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie przedstawia cykl obrazów, których bohaterami są mężczyźni. W styczniu prezentowany będzie obraz Edwarda Dudy *Dziadek*.

ZACHÓD SŁOŃCA – INGA SUMINA

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Inga Sumina urodziła się we Lwowie. Ukończyła Lwowską Akademię Sztuk Dekoracyjnych i Stosowanych na kierunku: Projektant tkaniny białej, malarstwo na jedwabiu.

ALEJE – MAGDALENA WILK-DYSZKIEWICZ

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Magdalena Wilk-Dyszkiewicz to absolwentka Wydziału Projektowania Wnętrz i Mebli na Akademii Sztuk Pięknych.

SZOPKI KRAKOWSKIE – EDWARDA DUDY I JACKA OŻOGA

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Edward Duda – inżynier i artysta samouk, tworzy obrazy, rzeźby i instalacje z naturalnych materiałów. Wypracował własny styl zwany „eduardiańskim”. Jacek Ożóg – grafik, malarz i rzeźbiarz, uczeń prof. Witolda Chomicza (ASP w Krakowie). Od ponad dekady prowadzi Otwartą Pracownię Malarską i kształci miłośników sztuki.

KARTKI Z PODRÓŻY

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 22, ul. H. Sienkiewicza 2,
tel. 797 301 004

Na wystawie członkowie Bronowickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie – Barbara Czopek, Mirosław Janowski i Ewa Słobodzian – prezentują fotografie będące zbiorem wspomnień, emocji i chwil zatrzymanych w kadrze podczas wędrówek po różnych zakątkach świata.

PLAKATOZA – WYSTAWA PLAKATÓW WITOLDA JUZALI-DEPRATIEGO

2–17 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Młody wiolonczelista pasję do muzyki łączy z grafiką komputerową, czasem wplatając w nią elementy rysunku odręcznego. Plastyką i sztuką malarstwa interesował się od dzieciństwa. Brał udział w kilku wystawach zbiorowych, na których prezentował obrazy wykonane tradycyjnymi technikami malarskimi.

OSWOIĆ POTWORY – WYSTAWA PRAC ALEKSANDRY KUPCZYŃSKIEJ I ELŻBIETY TUŁOWIECKIEJ

2–30 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 27, ul. Królowej Jadwigi 37b,
tel. 797 301 016

Wspólna wystawa Aleksandry Kupczyńskiej i Elżbiety Tułowieckiej, absolwentek studiów podyplomowych z malarstwa na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Tytułowe „potwory” to metafory lęków, które artystki w swoich pracach próbują nie tylko zobrazować, lecz także symbolicznie oswoić, nadając im formę bardziej zrozumiałą i mniej groźną.

ŚWIAT ŻAGLOWCÓW KAPITANA MARCINA

2 stycznia – 31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna (ul. Powroźnicza 2), Filia nr 20 (ul. Opolska 37), Filia nr 31 (ul. J. K. Przybył 10), Filia nr 35 (ul. T. Chałubińskiego 47), Filia nr 40 (ul. Łużycka 55), Filia nr 46 (ul. B. Limanowskiego 4), Filia nr 49 (Os. Tysiąclecia 42), Filia Teatralna – nr 55 (Os. Teatralne 25)

Wystawa wyjątkowych modeli żaglowców, statków i kutrów rybackich, z różnych epok oraz zakątków świata z kolekcji Marcina Tabora. Największy z nich liczy 1,5 metra długości, a najmniejszy... zaledwie 2 centymetry. Pośród 500 modeli znajdziemy prawdziwe perełki: statki wykonane ze szkła, metalu, a nawet z rybich ości.

Kraków

Świat żaglowców Kapitana Marcina

WYSTAWA W BIBLIOTECIE KRAKÓW

GRUDZIEŃ 2025 – MARZEC 2026

Unikatowe modele żaglowców, statków i kutrów rybackich, z różnych epok oraz zakątków świata, z niezwykłej – największej w Polsce – kolekcji Marcina Tabora, pasjonata morskich historii, obdarzonego tytułem Kapitana.

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Biblioteka Kraków WWW.BIBLIOTEKA.KRAKOW.PL

NIE TYLKO OD ŚWIĘTA

2–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 36, ul. H. Niewodniczańskiego 123,
tel. 797 024 007

Wystawa prac Krzysztofa Krawczyka. Vanku-kuś to pseudonim artystyczny krakowskiego rysownika, poety i muzyka Krzysztofa M. Krawczyka. Po raz pierwszy swoje rysunki opublikował w prasie w 1993 roku i ten właśnie moment uznał za swój debiut. Prezentowane na wystawie ilustracje dotyczą różnej problematyki. Tematy polityczne, społeczne, obyczajowe, a także humor abstrakcyjny zawsze były obecne w jego twórczości. Niezależnie od tematyki, autor nie przekracza granic dobrego smaku i nie stosuje modnych obecnie dosłowności.

SŁONECZNE BARWY, LAZURY I UMBRY

2–7 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, Os. Zgody 7,
tel. 883 894 936

Wystawa prac Sofii Tomasello – polsko-włoskiej artystki, absolwentki Akademii Sztuk Pięknych w Mediolanie „Brera”. Jej obrazy charakteryzują się detałem, światłocieniem i intensywną kolorystyką inspirowaną słoneczną Sycylią, z której pochodzi.

ECHO CIAŁA

7–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 49, Os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Wystawa zdjęć Angeliki Klimas, uczennicy Zespołu Szkół Poligraficzno-Medialnych w Krakowie. Na wystawie spletają się ze sobą naturalne powtórzenia i intymne relacje między światem roślin a ludzkim ciałem. Linia szyi, struktura płatka, ostry rys owocu – wszystkie te formy odbijają się w sobie nawzajem, tworząc organiczne echo, w którym granice między człowiekiem a naturą zaczynają zanikać. Rośliny przybierają kształty przypominające fragmenty ciała, ciało staje się przedłużeniem botaniki, a harmonijne piękno detalu spleta się z subtelnym niepokojem. To wizualne studium jedności i obcości, intymny atlas wzrostu, zmysłowości i przemiany.

SYNERGIA

8–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 40, ul. Łużycka 55, tel. 797 024 017

Małgorzata Winkowska od 2019 roku należy do Bronowickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich, bierze udział w wystawach, spotkaniach, pracuje także w zarządzie. Jej obrazy często przedstawiają pejzaże, naturę, portrety i abstrakcję. Maluje głównie akrylami.

POWSTANIE STYCZNIOWE

8–31 stycznia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, Os. Zgody 7,
tel. 883 894 936

Wystawa malarstwa koła Lajkonik przy Polskim Stowarzyszeniu Głuchych. Obrazy przedstawiają sceny z powstania styczniowego. Prace autorów wykonane zostały w różnych technikach.

(Z)RĘCZNIE

3 stycznia, godz. 9:15–13:45

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnica 2, tel. 797 024 025

Cykliczne spotkanie dla osób zainteresowanych poznawaniem różnych technik prac

ręcznych – dzierganiem na drutach, szydełkowaniem, frywolitką lub haftem. W luźnej i niezobowiązującej atmosferze prezentują swoje prace, omawiają nowe włóczki i projekty.

DYSKUSYJNY KLUB KOMIKSU #15

5 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 31, Punkt biblioteczny,
ul. Zachodnia 7/3a, tel. 797 024 021

Wydarzenie skierowane do wszystkich, którzy chcą rozmawiać o komiksach, wymieniać się opiniami, poznać innych fanów komiksów oraz bogatą ofertę tytułów dostępnych w bibliotece. Tematem przewodnim spotkania będzie podsumowanie roku, zapoznanie się z komiksami, które w 2025 roku trafiły do biblioteki.

BŁYSZCZĄCA GWIAZDKA

5 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, Os. Zgody 7,
tel. 883 894 938

Warsztaty haftu matematycznego dla dzieci w wieku powyżej 7 lat i ich rodziców. Uczestnicy techniką haftu matematycznego wykonają zimową gwiazdkę. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Oddziale dla dzieci Filii nr 56.

ŚWIĘTUJEMY Z KUBUSIEM PUCHATKIEM

7 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 7, Al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Spotkanie edukacyjne dla dzieci w wieku przedszkolnym i ich rodzin, zorganizowane z okazji Dnia Kubusia Puchatka. Uczestnicy wysłuchają fragmentów opowieści o przygodach przyjaciół ze Stumilowego Lasu oraz wezmą udział w grach i zabawach edukacyjnych. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 7.

GŁOŚNE CZYTANIE I RYSOWANIE

7 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 46, ul. B. Limanowskiego 4,
tel. 12 202 06 50

Głośne czytanie dla dzieci od 3. roku życia. Dzieci wraz z rodzicami będą słuchać fragmentów opowiadań Agnieszki Frączek oraz Orianne Lallemant i wykonywać do nich ilustracje.

ZIMOWY KRAJOBRAZ

7 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 48, Os. Bohaterów Września 26,
tel. 883 894 887

Zajęcia plastyczne dla dzieci od 4. roku życia. Uczestnicy wykonają trójwymiarowe kartki przedstawiające zimowy krajobraz. Do wykonania prac wykorzystane zostaną różne materiały plastyczne i kreatywne. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

SPOTKANIE OTWARTEGO KOŁA AUTORÓW PRZY KRAKOWSKIM ODDZIALE ZWIĄZKU LITERATÓW POLSKICH

7 stycznia, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie, podczas którego członkowie Koła prezentują utwory o tematyce zimowej. Uczestnicy podzielą się swoimi refleksjami na temat przeczytanych utworów z uwzględnieniem inspiracji twórczych oraz wymianą doświadczeń i uwag o doskonaleniu warsztatu pisarskiego.

WSPOMNIENIA Z LUDOWEGO WOJSKA POLSKIEGO – SPOTKANIE Z PROF. JÓZEFEM RUSZAREM

8 stycznia, godz. 12:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnica 2,
tel. 797 024 013

Spotkanie Klubu Dojrzałego Czytelnika. Gościem będzie prof. Józef Maria Ruszar, literaturoznawca. Tematem spotkania będą realia służby wojskowej w Ludowym Wojsku Polskim, którą prof. Ruszar odbył w latach 70. Poświęcił temu zagadnieniu książkę *Czerwone pająki. Dziennik żołnierza LWP*, która będzie punktem wyjścia do rozmowy.

SYNERGIA

8 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 40, ul. Łużycka 55, tel. 797 024 017

Małgorzata Winkowska od 2019 roku należy do Bronowickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich, bierze udział w wystawach, spotkaniach, pracuje także w zarządzie. Jej obrazy często przedstawiają pejzaże, naturę, portrety i abstrakcję. Maluje głównie akrylami.

SEKRETNE ŻYCIE ŚNIEŻYNKI, CZYLI JAK TO JEST ZE ŚNIEGIEM?

9 stycznia, godz. 16:00

Filia nr 3, pl. J. Nowaka-Jeziorańskiego 3,
tel. 12 618 91 81

Zajęcia edukacyjne dla dzieci w wieku od 4 do 7 lat. Uczestnicy poznają fragmenty publikacji *Co to jest śnieg* Yuvala Zommer i *Zima w świecie przyrody* Patrycji Zarawskiej, wykonają eksperyment polegający na stworzeniu sztucznego śniegu oraz pracę plastyczną – śnieżynkowy pompon.

TYGRRYSIE OPOWIEŚCI

9 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Spotkanie Klubu Słuchającego Malucha, czyli głośne czytanie dla dzieci w wieku do 7 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książek *W moim ogrodzie jest tygrys* Lizzy Stewart oraz *Być jak tygrys* Przemysława Wechterowicza i zastanowią się, czy wszystkie tygrysy są groźne, czy może z niektórymi można się zaprzyjaźnić. Chętni wykonają małego tygrysa z papieru.

OSWOIĆ POTWORY – WERNISAŻ WYSTAWY PRAC ALEKSANDRY KUPCZYŃSKIEJ I ELŻBIETY TUŁOWIECKIEJ

9 stycznia, godz. 17:30

Filia nr 27, ul. Królowej Jadwigi 37b,
tel. 797 301 016

Wernisaż wystawy prac Aleksandry Kupczyńskiej i Elżbiety Tułowieckiej. Prezentowany cykl obrazów wyrasta z potrzeby uchwycenia zarówno wielkich, jak i zupełnie codziennych lęków, które – choć nierzadko wydają się błahe – potrafią intensywnie wpływać na nasze życie. Tytułowe „potwory” to metafory lęków, które artystki próbują nie tylko zobrazować, lecz także symbolicznie oswoić, nadając im formę bardziej zrozumiałą i mniej groźną.

JAK DBAĆ O ZWIERZĘTA ZIMĄ

12 stycznia, godz. 16:00

Filia Teatralna (nr 55), Os. Teatralne 25,
tel. 517 377 255

Zajęcia dla dzieci od 4. roku życia. Uczestnicy stworzą karmniki z materiałów recyklingowych

i wysłuchają fragmentów książek o pomaganiu zwierzętom. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii Teatralnej.

CRAFTEKA

12 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 49, Os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Spotkanie dla osób dorosłych zainteresowanych rękodziełem, plastyką i kreatywnym spędzaniem czasu. Podczas spotkania będzie można wykonać prace o tematyce zimowej za pomocą różnych technik: decoupage'u, quillingu, haftu matematycznego i scrapbookingu.

CZYTAMY BAJKI W KOSMOSIE

12 stycznia, godz. 17:00

Filia Kosmos (nr 58), ul. Borkowska 25, tel. 789 449 901

Głośne czytanie dla dzieci w wieku przedszkolnym. Uczestnicy wysłuchają fragmentów opowiadań Renaty Piątkowskiej i Wojciecha Widłaka i pokolorują ilustracje.

ANIOŁY – WERNISAŻ WYSTAWY PRAC ANNY LEWIŃSKIEJ

13 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29, tel. 797 301 005

Anna Lewińska – malarka, architektka, pedagogka i konserwatorka zabytków. W swojej twórczości nieustannie poszukuje nowych środków wyrazu, łączy różnorodne tematy i formy – od realistycznych portretów i pejzaży po abstrakcje. Maluje głównie techniką olejną oraz własną – mieszaną. Należy m.in. do International Association of Art UNESCO, Związku Polskich Artystów Plastyków, Stowarzyszenia Pastelistów i Marynistów Polskich. Pasjonuje się fotografią i podróżami.

JEDYNA. BIOGRAFIA KAROLINY LANCKOROŃSKIEJ – MARCINA WILKA

13 stycznia, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie z Marcinem Wilkiem, autorem książki *Jedyna. Biografia Karoliny Lanckorońskiej*. Karolina Lanckorońska – polska historyk i historyk sztuki, hrabianka, nauczycielka akademicka Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, żołnierz Armii Krajowej, więzień obozu koncentracyjnego Ravensbrück, oficer prasowa 2 Korpusu Polskiego Polskich Sił Zbrojnych, po 1945 roku najszerzej rozpoznawalna działaczka Polonii we Włoszech, inicjatorka i współzałożycielka Polskiego Instytutu Historycznego w Rzymie, pisarka, członek-założyciel Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie i członkini Polskiej Akademii Umiejętności. Prowadzenie Anna Stengl.

LITERACKI WTOREK PRZY POWROŹNICZEJ – ORLANDO VIRGINII WOOLF

13 stycznia, godz. 18:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Cykliczne spotkanie dla dorosłych organizowane w drugi wtorek miesiąca poświęcone literaturze pięknej. Uczestnicy wezmą udział w moderowanej przez bibliotekarza dyskusji poświęconej wybranemu tekstowi literackiemu. Ideą spotkań jest poznanie, przybliżenie lub

przypomnienie klasyki literatury polskiej i obcej. Biblioteka Główna pomaga w pozyskaniu egzemplarza powieści. W tym miesiącu omówiona zostanie książka *Orlando* Virginii Woolf.

ŁUDZIE NIEZAPOMNIANI – OPOWIEŚĆ O JÓZEFIE CZAPSKIM

14 stycznia, godz. 13:00

Filia Pod Kawką (nr 44), ul. Spółdzielców 3, tel. 797 024 014

Rok 2026 został ustanowiony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rokiem Józefa Czapskiego, w celu upamiętnienia 130. rocznicy jego urodzin. Józef Czapski był wybitnym malarzem, pisarzem, współtwórcą paryskiej „Kultury”, żołnierzem i świadkiem historii, który swoją twórczością i życiem dał świadectwo niezwykłym wydarzeniom XX wieku. Jego twórczość skłania do refleksji nad wartością wolności i siłą ducha. Spotkanie będzie okazją do poznania życia i dorobku wybitnego intelektualisty. Prelekcję wygłosi Krystyna Maśnik.

DZIEŃ DINOZAURA

14 stycznia, godz. 15:00–18:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Indywidualne warsztaty plastyczne z bibliotekarzem lub rodzicem wspierające u dzieci małą motorykę. Najmłodsi wykonają papierowego dipłodoka i sprawdzą swoją wiedzę na temat dinozaurów. Zajęciom towarzyszyć będzie wystawa książek o wymarłych gatunkach zwierząt.

AUSTRALIA – NIEZNANY POŁUDNIOWY ŁĄD?

14 stycznia, godz. 16:00

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dzieci, ul. Królewska 59, tel. 797 301 020

Warsztaty literacko-plastyczne dla dzieci w wieku od 5 do 12 lat i ich rodziców z cyklu „Książkowe podróże”. Uczestnicy m.in. zastanowią się, czy da się pomylić Australię z Antarktydą (a może z Atlantydą), oraz wysłuchają baśni o Dobrym Nurrunderem. Chętni wykonają zakładkę do książek – koalę. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 21 (wypożyczalnia dla dzieci).

SŁOIK PEŁEN BARW – WARSZTATY DECOUPAGE

14 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 7, Al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Warsztaty literacko-plastyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym wraz z opiekunami. Uczestnicy spotkania ozdobią słoik techniką decoupage oraz wysłuchają opowiadania – niespodzianki. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 7.

KARNAWAŁOWE BAJANIE

14 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29, tel. 797 301 005

Spotkanie Klubu Słuchającego Malucha, czyli głośne czytanie dla dzieci w wieku do 7 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentów opowieści: *Kapibara Barbara* i *karnawał* Elizy Piotrowskiej oraz *Ciekawski George idzie na bal przebierańców* Margret Rey i H.A. Rey i dowiedzą się, jak świętują rówieśnicy w innych krajach. Chętni wykonają maski karnawałowe.

TEATRZYK KAMISHIBAI

14 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 46, ul. B. Limanowskiego 4, tel. 12 202 06 50

Uczestnicy wysłuchają fragmentów opowiadania Jakuba i Wilhelma Grimmów *Trzy świnki* zaprezentowanego przy pomocy techniki kamishibai. Chętni wezmą udział w rozmowie na temat bajki oraz wykonają prace plastyczne inspirowane treścią opowiadania.

ZIMOWY KRAJOBRAZ

14 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 48, Os. Bohaterów Września 26, tel. 883 894 887

Zajęcia plastyczne dla dzieci od 4. roku życia. Uczestnicy wykonają trójwymiarowe kartki przedstawiające zimowy krajobraz. Do wykonania prac wykorzystane zostaną różne materiały plastyczne i kreatywne. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

ŚNIEŻNA PRZYGODA

14 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 49, Os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Głośne czytanie dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki *Chrupek i śnieg* Davida Mellinga oraz wezmą udział w prostych zabawach inspirowanych poznaną historią. Na zakończenie wykonają pracę plastyczną.

CO TO BYŁ ZA BAL?

14 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, Os. Zgody 7, tel. 883 894 938

Spotkanie Klubu Słuchającego Malucha, czyli głośne czytanie dla dzieci w wieku do 7 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki o noworocznych balach, tradycjach i zabawach z dawnych lat. Chętni wezmą udział w pokazie mody oraz wykonają maskę na bal.

POZNAJMY PINGWINY!

14 stycznia, godz. 17:00

Filia Gotyk (nr 57), ul. ks. J. Meiera 16C, tel. 505 699 612

Spotkanie Klubu Słuchającego Malucha, czyli głośne czytanie dla dzieci w wieku do 7 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki *Chłopiec i pingwin* Olivera Jeffersa, poznają ciekawostki o pingwinach oraz wykonają pracę plastyczną – składanego pingwina.

CZyste zęby ważna rzecz, bo bakterie pójdą precz

14 stycznia, godz. 17:30

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 888 362 335

Spotkanie Klubu Słuchającego Malucha, czyli głośne czytanie dla dzieci w wieku do 7 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książek *Plamki i Brudek*, *Kakao szambao* Jeleny Pervan oraz *Zęby* Wojciecha Grajkowskiego, przypomną sobie, co jest dobre, a co złe dla zębów, jak dbać o ich higienę i jak przebiega wizyta u dentysty. Chętni wykonają pracę plastyczną.

SPOTKANIE Z BAJKĄ EDUKACYJNĄ

15 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 15, ul. Dobrego Pasterza 100,
tel. 12 417 22 73

Zajęcia dla najmłodszych z elementami bajkoterapii. Uczestnicy wysłuchają fragmentów bajki *O koziołku, który chciał latać* Ewy Marcinkowskiej-Schmidt, a następnie omówią jej treść z prowadzącymi. Zajęcia poprowadzą wolontariusze Fundacji Zacztyani.org. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 15.

SPOTKANIE AUTORSKIE

Z MICHAŁEM PAWŁEM URBANIAKIEM

15 stycznia, godz. 18:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Dobra dziewczyna to nowy thriller psychologiczny autorstwa Michała Pawła Urbaniaka, krakowskiego pisarza pochodzącego ze Śląska. Fabuła tej książki prowadzi niespiesznie przez mroczne dramaty rozgrywające się w pozornie zwykłym domu.

SPOTKANIE Z ALICJĄ ZIOŁO

15 stycznia, godz. 18:00

Filia Gotyk (nr 57), ul. ks. J. Meiera 16C,
tel. 505 699 612

Spotkanie z Alicją Zioło wokół książki *Krakowianki. Kontynuacja. Herstoryczne portrety niezwykłych Polek*. Jest to kolejna odsłona *Krakowianek* – opowieści o kobietach z Krakowa, które kształtowały historię nie tylko miasta, ale i całej Polski. Zebrane są tu portrety zarówno owianych legendami średniowiecznych władczyń, jak i artystek awangardy, pionierek sztuki, muzyki i sportu oraz cichych bohaterów wojennych dramatów. Spotkanie poprowadzi Zofia Ozaist-Zgodzińska. Zapisy przez formularz dostępny na stronie internetowej Biblioteki Kraków. W ciągu 3 dni roboczych zostanie wysłane potwierdzenie na adres e-mailowy podany w zgłoszeniu.

NIESPODZIANKA

DLA BABCI I DZIADKA

16 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, Os. Zgody 7,
tel. 883 894 938

Warsztaty origami dla dzieci powyżej 7. roku życia. Uczestnicy wykorzystując popularną technikę składania papieru, będą mieli okazję wykonać prezenty na Dzień Babci i Dziadka.

(Z)RĘCZNIE

17 stycznia, godz. 9:15–13:45

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Cykliczne spotkanie dla osób zainteresowanych poznawaniem różnych technik prac ręcznych – dzierganiem na drutach, szydełkowaniem, frywolitką lub haftem. W luźnej i niezobowiązującej atmosferze prezentują swoje prace, omawiają nowe włóczki i projekty.

JAK SIĘ CZYTA RĘKAMI?

17 stycznia, godz. 11:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Sobotnie warsztaty w Bibliotece Głównej dla dzieci wraz z rodzicami. Uczestnicy włączą

się w świętowanie przypadającego na styczeń Światowego Dnia Braille'a, który upamiętnia twórcę alfabetu dla niewidomych i niedowidzących. Dzieci wysłuchają fragmentów opowiadań z książki Tomasza Małkowskiego *O Kamili, który patrzy rękami*, dowiedzą się, co to jest alfabet Braille'a, a w części warsztatowej spróbują sił w jego zapisywaniu i odczytywaniu. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Bibliotece Głównej.

KUBUŚ PUCHATEK WŚRÓD PRZYJACIÓŁ

19 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym z rodzicami. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki Alana Alexandra Milne'a *Kubuś Puchatek* oraz sprawdzą swoją wiedzę o przygodach tego sympatycznego misia. Chętni wykonają pracę plastyczną.

PORTRETY DZIWNYCH BESTII

19 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 49, Os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Warsztaty dla dzieci od 6. do 12. roku życia. Uczestnicy wykonają portrety zwierząt w formie płaskorzeźb z tektury i materiałów kreatywnych. Prace będą mogły przedstawiać zwierzęta prawdziwe lub fantastyczne.

MIÓD DLA PROSIACZKA

19 stycznia, godz. 17:00

Filia Teatralna (nr 55), Os. Teatralne 25,
tel. 517 377 255

Zajęcia dla dzieci od 4. roku życia inspirowane przygodami Kubusia Puchatka i jego przyjaciół ze Stumilowego Lasu. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki Alana Alexandra Milne'a, rozwiążą zagadki i wykonają prace plastyczne. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii Teatralnej.

POZNAJMY PINGWINY

20 stycznia, godz. 17:00

Filia Pod Kawką (nr 44), ul. Spółdzielców 3,
tel. 797 024 014

Zajęcia dla dzieci zorganizowane z okazji Światowego Dnia Wiedzy o Pingwinach. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki *Bądź dzielny, pingwinku* Gilesa Andreaego, która uczy, jak pokonać lęki i nabrać odwagi, będą mieli też okazję poszerzyć swoją wiedzę o tych sympatycznych zwierzętach oraz wykonać pracę plastyczną. Zajęciom towarzyszyć będzie wystawka książek o pingwinach.

W KRĘGU DOBRYCH UCZUĆ

20 stycznia, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Otwarte spotkanie literackie. Wiersze przeczytają zaproszeni goście oraz wszyscy obecni poeci. Prowadzenie: Anna Pituch-Noworolska i Grażyna Potoczek. Spotkanie przygotowane przez Krakowski Oddział Związku Literatów Polskich.

AKRYLOWE ABSTRAKcje

21 stycznia, godz. 12:00

Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, Os. Zgody 7,
tel. 883 894 938

Zajęcia manualne dla seniorów. Uczestnicy wykonają abstrakcyjne kompozycje bez użycia pędzla.

ALBUM RODZINNY

21 stycznia, godz. 16:00

Filia Teatralna (nr 55), Os. Teatralne 25,
tel. 517 377 255

Zajęcia dla dzieci od 6. roku życia. Uczestnicy stworzą minialbumy ze swoimi rysunkami przedstawiającymi najpiękniejsze chwile z babcią i dziadkiem. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii Teatralnej.

KOSMICZNE GRANIE

21 stycznia, godz. 16:00–18:00

Filia Kosmos (nr 58), ul. Borkowska 25,
tel. 789 449 901

Rozgrywki gier planszowych dla zainteresowanych. Podczas spotkania uczestnicy poznają grę *Azul. Witraże Sintry*, w której będą tworzyć kolorowe witraże. Istnieje również możliwość zagrania w inne gry pochodzące ze zbiorów Filii Kosmos (nr 58) lub własnych.

ŚWIĘTUJEMY DZIEŃ BABCI I DZIADKA

21 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 7, Al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Warsztaty literacko-plastyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym wraz z opiekunami. Uczestnicy wysłuchają opowiadania związanego ze świętem oraz wykonają laurkę dla babci i dziadka. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 7.

DAWNE OBRZĘDY I ZWYCZAJE, W TYM ZWYCZAJE KARNAWAŁOWE – SPOTKANIE Z BAJKĄ EDUKACYJNĄ

21 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29,
tel. 797 301 005

Zajęcia z elementami bajkoterapii dla dzieci w wieku od 4 do 8 lat i ich rodziców. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki *Etnogadki. Opowiastki o dawnych obrzędach i zwyczajach* Witolda Przewoźnego, Moniki Michalak i Michała Stachowiaka, a następnie omówią jej treść z prowadzącymi. Chętni wykonają pracę plastyczną. Zajęcia poprowadzą wolontariusze Fundacji Zacztyani.org. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 16.

KARNAWAŁOWE MASKI

21 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 46, ul. B. Limanowskiego 4,
tel. 12 202 06 50

Warsztaty plastyczne dla dzieci. Uczestnicy wykonają maski karnawałowe z wykorzystaniem materiałów plastycznych.

RODZIEWICZ-ÓWNA.

GORĄCA DUSZA EMILII PADOŁ

21 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 48, Os. Bohaterów Września 26,
tel. 883 894 887

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Uczestnicy porozmawiają na temat jednej z najbardziej tajemniczych postaci polskiej literatury – Marii Rodziewiczówny. Rodziewiczówna, a może Rodziewicz, osoba nieheteronormatywna, zbuntowana społeczniczka, ale zarazem gorliwa katoliczka i surowa konserwatystka. Jaką osobą była autorka *Lata leśnych ludzi*? To wszystko w głośnej książce Emilii Padoł – nagrodzonej w 2023 r. tytułem Krakowskiej Książki Miesiąca. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

DZIENNIKARSKA ŚRODA IM. ANDRZEJA STAWIARSKIEGO

21 stycznia, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie z Katarzyną Janiszewską – autorką m.in. fabularyzowanego reportażu *Katastrofa Heweliusza i Skóry* o jednej z najbrutalniejszych i najbardziej tajemniczych zbrodni w dziejach polskiej kryminalistyki. Prowadzenie: Magdalena Maliszewska.

SZÓSTY ZMYŚL DETEKTYWA

22 stycznia, godz. 10:30

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia dla dzieci od 6. roku życia przygotowane na podstawie fragmentów książki *Operacja człowiek w czerni* Jørna Horsta. Dzieci wysłuchają fragmentu książki i przy pomocy serii praktycznych ćwiczeń poznają swoje zmysły i ich działanie. Chętni sprawdzą swoje umiejętności detektywistyczne rozwiązując zadania z szyfrowania. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 8.

MIEDZY JAWĄ A ILUZJĄ

22 stycznia, godz. 11:00

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 026

Dyskusja czytelnicza wokół książki Mariany Leky *Sen o okapi*.

ZIMOWE PRZYGODY W DOLINIE MUMINKÓW

22 stycznia, godz. 17:00

Filia Pod Kawką (nr 44), ul. Spółdzielców 3,
tel. 797 024 014

Zajęcia z elementami bajkoterapii dla dzieci w wieku od 3 do 9 lat i ich rodziców przeprowadzone na podstawie fragmentów serii książek o Muminkach Tove Jansson. Muminki uczą uniwersalnych wartości, akceptacji różnorodności, przyjaźni oraz radzenia sobie z samotnością i strachem. Zajęcia poprowadzą wolontariusze Fundacji Zacztyani.org. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii Pod Kawką.

CZAS NA ZABAWĘ – CZYLI WSZYSTKO O CZASIE

22 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 48, Os. Bohaterów Września 26,
tel. 888 894 887

Zajęcia animacyjno-czytelnicze dla dzieci od 6. roku życia. W czasie zajęć dzieci wysłuchają fragmentów książki Moniki Utnik *Czas, czyli wszystko płynie*, obejrzą prezentację dotyczącą czasu, kalendarzy i zegarów, wezmą udział w zabawach tematycznych i wykonają pracę plastyczną. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

ALE KOSMOS! POZNAJEMY PLANETY UKŁADU SŁONECZNEGO

23 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 11, ul. Bosaków 11, tel. 888 362 331

Warsztaty dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym wraz z rodzicami. Uczestnicy poznają planety Układu Słonecznego, ich kolejność oraz cechy charakterystyczne. Chętni narysują swoją własną planetę.

GDY NASI DZIADKOWIE BYLI DZIEĆMI

23 stycznia, godz. 17:00

Filia Gotyk (nr 57), ul. ks. J. Meiera 16C,
tel. 505 699 612

Warsztaty dla dzieci, które chciałyby poznać świat, w którym dorastali ich dziadkowie. Zobaczą zabawki i przedmioty z czasów PRL, poznają bajkę o Zosi – Czerwonym Kapturku, prezentowaną na projektorze Ania. Chętni będą mogli też pobawić się wspólnie w pomidora i głuchy telefon.

KREATYWNE KONCEPTY KSAWEREGO KOŁĄTAJA – FINISAŻ WYSTAWY

24 stycznia, godz. 12:00

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Ksawery Kołataj jestem projektantem i fotografem pół-amatorem. W dziedzinie projektowania koncentruje się głównie na logach, layoutach i plakatach. Na wystawie prezentowane będą prace z obszaru szeroko rozumianej grafiki – od projektów użytkowych i identyfikacji wizualnej, po eksperymentalne formy graficzne oraz fotografię artystyczną.

CZYTAMY BAJKI W KOSMOSIE

26 stycznia, godz. 17:00

Filia Kosmos (nr 58), ul. Borkowska 25,
tel. 789 449 901

Głośne czytanie dla dzieci w wieku przedszkolnym. Uczestnicy wysłuchają fragmentów *Legendy o Smoku Wawelskim* przedstawionej techniką kamishibai oraz wierszyka *Smok Rafała* Wejnera. Chętni zagrają w grę *W krainie legend*.

PUCHAR LIKURGA

27 stycznia, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie z Małgorzatą Skwarek-Gałęską. Autorka organizuje i prowadzi spotkania poetyckie w ramach wymyślonych przez siebie projektów, należy do Związku Literatów Polskich (trzecia kadencja – prezeska Oddziału Łódź) oraz do Gdańskiego Klubu Poetów. Wydała kilkanaście książek poetyckich, zbiorów (broszur), a także opowiadania. Nagrała dwie płyty/audiobooki *Jestem i Ufność* z muzyką Lucjana Wesołowskiego. Prowadzenie: Robert Marcinkowski. Spotkanie przygotowane przez Krakowski Oddział Związku Literatów Polskich.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PUZZLI

28 stycznia, godz. 17:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Wspólne układanie puzzli z okazji Międzynarodowego Dnia Puzzli i Łamigłówek. Uczestnicy będą mieli także okazję wziąć udział w wymianie puzzli. Przynies swoje, kompletne zestawy – weź inne.

MÓJ ZIMOWY KRAJOBRAZ

28 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 7, Al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Warsztaty literacko-plastyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym wraz z opiekunami. Uczestnicy wysłuchają zimowej opowieści oraz wykonają przestrzenny śnieżny krajobraz. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 7.

W ZIMOWYM KRAJOBRAZIE

28 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 46, ul. B. Limanowskiego 4,
tel. 12 202 06 50

Zajęcia dla dzieci z elementami bajkoterapii. Zajęcia poprowadzą wolontariusze Fundacji Zacztyani.org.

DZIEŃ PUZZLI

28 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 49, Os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Wspólne układanie puzzli z okazji Międzynarodowego Dnia Puzzli i Łamigłówek. Uczestnicy będą mieli także okazję wziąć udział w wymianie puzzli. Przynies swoje, kompletne zestawy – weź inne.

SUPEŁKI I OCZKA

28 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci,
Os. Zgody 7, tel. 888 894 938

Spotkanie miłośników dziergania i szydełkowania, tych zaawansowanych i początkujących. Uczestnicy wspólnie podziergają, wymieniają się pomysłami i doświadczeniami. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Oddziale dla dzieci Filii nr 56.

PINGWINY – PRZYJACIELE ZIMY

28 stycznia, godz. 17:30

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 888 362 335

Warsztaty plastyczne dla dzieci od 6. roku życia. Uczestnicy wykonają pingwina na krze. Podczas zajęć dowiedzą się też kilku ciekawostek na temat tych sympatycznych zwierząt.

ZIMA W DOLINIE MUMINKÓW. SPOTKANIE Z BAJKĄ EDUKACYJNĄ

29 stycznia, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, Os. Zgody 7,
tel. 888 894 938

Zajęcia z elementami bajkoterapii dla dzieci w wieku od 3 do 9 lat i ich rodziców. Uczestnicy wezmą udział w rozmowie kierowanej, zabawach edukacyjnych i wykonają prace plastyczne. Zajęcia poprowadzą wolontariusze Fundacji Zacztyani.org. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 56.

Krakowska
Książka
Miesiąca

SPOTKANIE Z LAUREATKĄ NAGRODY KRAKOWSKA KSIĄŻKA MIESIĄCA

29 stycznia, godz. 18:00

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Spotkanie z Zośką Papużanką – laureatką nagrody Krakowska Książka Miesiąca. Wręczenie nagrody za książkę *Solo*. Książka to zbiór prawdziwych kobiecych historii, dzięki której możemy zrozumieć, za czym tęsknimy w związkach i poza nimi. Rozmowę z laureatką poprowadzi Michał Koza.

#52 TYGODNIE z Biblioteką Kraków

- ☐ Książka z akcją na wsi
- ☐ Książka o rzece
- ☐ Kryminał noir
- ☐ Literackie nagrody im. Akutagawy i Naokiego
- ☐ Książka mająca powyżej 500 stron
- ☐ Książka z barwionymi brzegami
- ☐ Książka w rozmiarze kieszonkowym
- ☐ Książka o języku
- ☐ Najcenniejsza książka według bliskiej osoby
- ☐ Książka, której tytuł zaczyna się na literę Z
- ☐ Książka, której nigdy byś nie przeczytał/a
- ☐ Książka o rodzinie
- ☐ Krakowska Książka Miesiąca
- ☐ Literacka Nagroda Nike
- ☐ Nagroda Conrada
- ☐ Książka z najniższej półki
- ☐ Książka polecona przez bibliotekarkę/
bibliotekarza
- ☐ Nowość wydawnicza
- ☐ Książka o samoakceptacji
- ☐ Nagroda Literacka Rady Nordyckiej
- ☐ Pierwszy tom sagi rodzinnej
- ☐ Biografia lub autobiografia artysty
- ☐ Reportaż wojenny
- ☐ Książka o gotowaniu
- ☐ Książka z Twojego dzieciństwa
- ☐ Pierwowzór adaptacji
- ☐ Książka bogato ilustrowana
- ☐ Książka autora ukrytego pod pseudonimem
- ☐ Książka z drugiego końca świata
- ☐ Książka autora, o którym ostatnio usłyszałeś/aś
- ☐ Książka wydana około 100 lat temu
- ☐ Książka z pomarańczową okładką
- ☐ E-book/audiobook
- ☐ Książka o miejscu, które dobrze znasz
- ☐ Międzynarodowa Nagroda Bookera
- ☐ Nagroda Casa de las Américas
- ☐ Literacka Nagroda Nobla
- ☐ Książka o wydarzeniach, którymi żył cały świat
- ☐ Książka idealna w podróż
- ☐ Książka poetycka
- ☐ Książka o sztuce
- ☐ Polecana na grupie #52tygodnie
- ☐ Historia chwytająca za serce
- ☐ Książka o ekologii
- ☐ Książka popularnonaukowa
- ☐ Przewodnik po mieście
- ☐ Książka o wymyślonej krainie
- ☐ Bestseller 2025 roku
- ☐ Burzliwe życiorysy
- ☐ Książka zakazana
- ☐ Książka, o której gdzieś przeczytałeś/aś
- ☐ Książka wybrana na chybił trafił

Ogólnopolski Konkurs
Poetycko-Plastyczny

X

POETYCKIE
JASKÓŁKI

TERMIN NADSYŁANIA PRAC:
od 1 października do 18 stycznia 2026 r.

Ogłoszenie wyników – 1 lutego 2026 r.

Gala Konkursu – 14 marca 2026 r.

www.sppkrakow.pl/poetyckie-jaskolki/

Stowarzyszenie
Pisarzy Polskich

FUNDACJA
ZAWSZE WARTO

Biblioteka
Kraków

Krakowskie
Forum Kultury

